

**GENERALITAT
VALENCIANA**

parc **natural**
de la **serra**
d'**irta**

MEMÒRIA GESTIÓ ANUAL 2018 PARC NATURAL DE LA SERRA D'IRTA I RESERVA NATURAL MARINA D'IRTA

1.-	INTRODUCCIÓ	4
1.1.-	Mapa general dels Espais Naturals Protegits de la Comunitat Valenciana	
1.2.-	Descripció general del Parc Natural	
1.3.-	Municipis del Parc Natural	
1.4.-	Normativa	
1.5.-	Figures de protecció	
1.6.-	Organigrama dels Serveis Centrals de la Conselleria	
1.7.-	Personal del Parc Natural	
1.8.-	Composició de la Junta Rectora	
2.-	OBJECTIUS	11
3.-	PLA DE PREVENCIÓ D'INCENDIS FORESTALS	12
3.1.-	Dades d'incendis en 2018	
3.2.-	Pla bàsic d'actuacions	
3.2.1.-	Manteniment d'infraestructures	
3.3.-	Pla de vigilància d'Incendis forestals	
3.3.1.-	Mitjans de vigilància mòbil	
3.3.2.-	Mitjans de vigilància fixos	
3.4.-	Revisió del Pla de Prevenció d'Incendis Forestals	
4.-	PLANIFICACIÓ I GESTIÓ PER A LA CONSERVACIÓ	17
4.1.-	Conservació de Flora	
4.1.1.-	Microreserves de flora	
4.1.2.-	Flora amenaçada	
4.1.3.-	Erradicació d'espècies al·lòctones invasores	
4.2.-	Conservació de Fauna	
4.2.1.-	Captació, adequació i millora de punts d'aigua. "Triops"	
4.3.-	Conservació d'Hàbitats	
4.3.1.-	Tractaments fitosanitaris	
4.3.2.-	Elaboració Cartografia Hàbitats de la Serra d'Irta	
4.3.3.-	Reserva marina	
4.4.-	Treballs de conservació i manteniment del Parc Natural	
4.4.1.-	Tractament de la vegetació	
4.4.2.-	Adequació d'itineraris, camins i sendes	
4.4.3.-	Manteniment d'infraestructures i instal·lacions	
4.4.4.-	Àrees d'ús públic	
4.4.5.-	Plantacions	
4.4.6.-	Adequació de punts d'aigua	
4.4.7.-	Uns altres	
5.-	PLANIFICACIÓ I GESTIÓ PER A LA INTEGRACIÓ SOCIOECONÒMICA	31
5.1.-	Programa de Comunicació i Divulgació	
5.1.1.-	Projecte "Descobreix el Parc Natural de la Serra d'Irta" Activitats organitzades pel parc.	
5.1.1.1.-	Itineraris temàtics guiats	

5.1.1.2.- Jornades de sensibilització	
5.1.1.3.- Tallers	
5.1.2.- Projecte "Aliats amb el xiulet"	
5.1.3.- Llocs informatius itinerants	
5.1.3.1.- Fires i exposicions	
5.1.4.- Butlletí trimestral del parc natural "Al Marge"	
5.1.5.- Pàgina Web	
5.1.6.- Xarxes socials	
5.1.7.- Aparicions en Mitjans de comunicació i Presentacions	
5.2.- Programa d'Educació Ambiental	
5.2.1.- Projecte d'educació ambiental per a escolars de primària	
5.2.2.- Projecte itineraris educatius "Mira al teu voltant" d'educació secundària	
5.3.- Programa de Voluntariat	
5.3.1.- Accions de voluntariat al Parc Natural.	
5.4.- Programa de Desenvolupament Socioeconòmic del Parc Natural	
5.4.1.- Marca Parcs Naturals de la Comunitat Valenciana	
5.5.- Planificació i gestió de l'ús públic	
5.5.1.- Programa d'atenció al visitant i rutes	
5.5.1.1.- Servei d'atenció al visitant i relació de visites	
5.5.1.2.- Punts d'Informació Col·laboradors (PIC) dels Parcs Naturals de la Comunitat Valenciana	
5.6.- Anàlisi dels resultats i conclusions generals del programa	
6.- DIRECCIÓ I GESTIÓ ADMINISTRATIVA	48
6.1.- Reunions	
6.2.- Gestió administrativa	
6.2.1.- Consultes	
6.2.2.- Notificacions visites de grups organitzats	
6.2.3.- Informes	
7.- FORMACIÓ	54
7.1.- Formació interna	
7.1.1.- Beneficis dels ecosistemes per al benestar humà	
8.- RESUM ECONÒMIC	54
8.1.- Inversions anualitat 2018	
9.- PLA DE GESTIÓ. AVALUACIÓ 2018 I PROPOSTES PER A 2019	55
9.1.- Pla de Gestió del Parc Natural de la Serra d'Irta	
9.2.- Avaluació de les Propostes de Gestió establides per a l'any 2018	
9.3.- Propostes de Gestió per a l'any 2019	
10.- ANNEXOS	65
10.1.- Informe actuacions Brigades Xarxa Natura 2000	
10.2.- Informe actuacions Unitat Control de Plagues	

1.- INTRODUCCIÓ

1.1.- Mapa general dels Espais Naturals Protegits de la Comunitat Valenciana

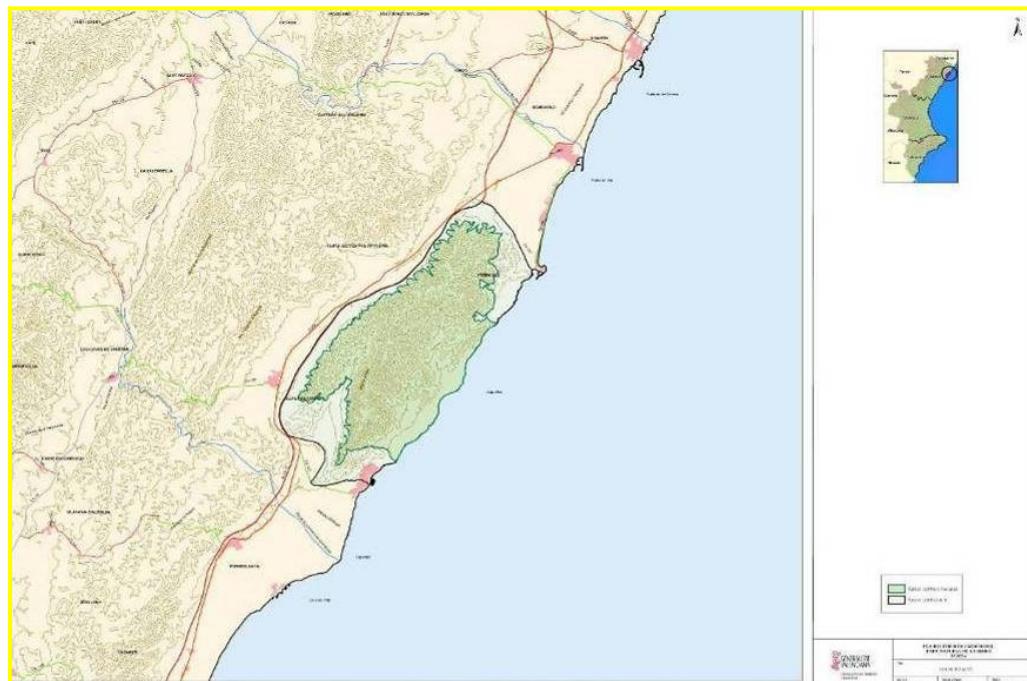
1.2.- Descripció general del Parc

El Parc Natural de la Serra d'Irta està situat al nord-est de Castelló, a la comarca del Baix Maestrat, en els termes municipals de Peníscola, Santa Magdalena de Pulpis i Alcalà de Xivert. La superfície protegida ocupa un total de 12000 ha, consta d'una serra que discorre paral·lela a la línia de costa al llarg de 15 km.

La Serra d'Irta representa l'última serra verge del litoral valencià, amb una costa alta de penya-segats, platges d'arena i cudols i xicotetes cales on perviuen importants ecosistemes.

L'element més espectacular el constitueixen les magnífiques poblacions de margalló que formen la primera barrera enfront del mar. En els ambients menys exposats al mar es presenta una vegetació típica de matoll mediterrani, en la qual destaca el coscoll, el llentiscle, el bruc i les estepes. A l'empara dels arbusts es desenvolupen algunes de les plantes endèmiques de la Serra d'Irta, com el gerani d'Irta. Les superfícies arbrades de pinedes de pi blanc conformen zones d'important extensió. Així mateix, la concurrència de dos barrancs i la surgència d'aigua dolça en una zona coneguda com el Mas del Senyor possibiliten la presència d'oms i xops negres.

Localització del Parc Natural. Cartografia PRUG

1.3.- Municipis del Parc Natural

Municipis	Peníscola	Sta. Magdalena de Polpís	Alcalà de Xivert
Total ha	7923	6660	16707
Ha dins del parc	4127,42	917,05	2698,53
% del total del municipi	53	14	17
% del total del parc	53,30	11,85	34,85
Habitants	8.094	848	8.175

Taula 1. Dades dels municipis que formen part del Parc Natural de la Serra d'Irta.

1.4. Normativa

NORMATIVA	DATA
LLEI 11/1994 , de 27 de desembre, de la Generalitat Valenciana, d'Espais Naturals Protegits de la Comunitat Valenciana (DOGV 2423, de 9.01.95).	27/12/1994
DECRET 78/2001 , de 2 d'abril, del Govern Valencià, pel qual s'aprova el Pla d'Ordenació dels Recursos Naturals de la Serra d'Irta. (PORN)	02/04/2001
DECRET 108/2002 , de 16 de juliol, del Govern Valencià, de Declaració del Parc Natural de la Serra d'Irta i de la Reserva Natural Marina d'Irta.	16/07/2002
DECRET 4/2007 , de 12 de gener, del Consell, pel qual s'aprova el Pla Rector d'Ús i Gestió del Parc Natural de la Serra d'Irta. (PRUG)	12/01/2007
RESOLUCIÓ de 31 de maig de 2006 , del conseller de Territori i Habitatge, per la qual s'aprova el Pla de Prevenció d'Incendis Forestals del Parc Natural de la Serra d'Irta.	31/05/2006
DECRET 163/2006 , de 20 d'octubre, del Consell, pel qual s'ordena la Reserva Marina d'interés pesquer de la Serra d'Irta.	20/10/2006
CORRECCIÓ d'errors del Decret 163/2006 , de 20 d'octubre, del Consell, pel qual s'ordena la Reserva Marina d'interés pesquer de la Serra d'Irta.	20/10/2006
LLEI 5/2017 , de 10 de febrer, de la Generalitat de Pesca Marítima i Aqüicultura de la Comunitat Valenciana.	10/02/2017

1.5. Figures de protecció

FIGURES DE PROTECCIÓ	DATA	SUPERFÍCIE	NORMATIVA
Llocs d'Interés Comunitari (LIC)	10/07/2001	Superfície: 9.797,62 ha (7.742,36 terrestres i 2.055,26 marines)	Mitjançant la Directiva 92/43/CEE "Hàbitats" , els estats membres es comprometen a preservar els hàbitats d'interés comunitari que, estant reconeguts com a Llocs d'Interés Comunitari (LIC) formen part de la Xarxa Natura 2000. La Serra d'Irta és considerada LIC des de juliol de 2001
Parc Natural de la Serra d'Irta	16/07/2002	Superfície: 9.797,62 ha (7.742,36 terrestres i 2.055,26 marines)	DECRET 108/2002 , de 16 de juliol, del Govern Valencià, de Declaració del Parc Natural de la Serra d'Irta i de la Reserva Natural Marina d'Irta.
Zones d'Especial Protecció per a les Ocells (ZEPA)	05/06/2009	Superfície: 9.797,62 ha (7.742,36 terrestres i 2.055,26 marines)	Les zones d'Especial Protecció per a les Aus (ZEPA) són espais que formen part de la Xarxa Natura 2000, designats pels estats membres segons la Directiva 92/43/CEE denominada "Hàbitats" i la Directiva d'Ocells Silvestres 79/409/CEE . La Serra d'Irta es va declarar zona ZEPA marítim-terrestre el juny de 2009.
Microreserves vegetals	06/11/2000	Cala Argilaga 1267 ha	ORDRE 6 de novembre de 2000, de la Conselleria de Medi Ambient, per la qual es declaren 22 microreserves vegetals a la província de Castelló.
	06/11/2000	Torre Badum 0,344 ha	ORDRE 6 de novembre de 2000, de la Conselleria de Medi Ambient, per la qual es declaren 22 microreserves vegetals a la província de Castelló.
	11/03/2008	Cala Argilaga	ORDRE d'11 de març de 2008, de la Conselleria de Medi Ambient, Aigua, Urbanisme i Habitatge, per la qual es declaren 14 noves microreserves vegetals i s'amplia la microreserva vegetal de Cala Argilaga, a la província de Castelló.
	11/03/2008	Duna del Pebret	ORDRE d'11 de març de 2008, de la Conselleria de Medi Ambient, Aigua, Urbanisme i Habitatge, per la qual es declaren 14 noves microreserves vegetals i s'amplia la microreserva vegetal de Cala Argilaga, a la província de Castelló.

1.6. Organigrama serveis centrals de la Conselleria d'Agricultura, Desenvolupament Rural, Emergència Climàtica i Transició Ecològica

[Adreça web organigrama.](#)

1.7. Personal del Parc

Durant l'any 2018 la unitat de gestió estava composta pel parc natural de la Serra d'Irta i el parc natural del Prat de Cabanes-Torreblanca.

Per al desenvolupament de les labors de gestió i conservació, el parc natural de la Serra d'Irta ha comptat amb els següents equips de treball:

Responsable de gestió

Directora conservadora, amb funcions de gestió, assessorament a entitats i particulars amb interessos al parc natural, amb competències per a l'informe de les sol·licituds que afecten l'àmbit territorial de l'espai protegit.

Brigada de Conservació i Manteniment:

Integrada per 1 capatàs i 3 peons que s'encarreguen dels treballs de conservació i manteniment de l'espai natural i les seues infraestructures. Amb una jornada laboral de dilluns a divendres.

Equip tècnic i de comunicació:

Durant l'any 2018 s'ha comptat amb una plantilla de 2 educadors/es ambientals. Els/les educadors/es ambientals s'encarreguen de les tasques de comunicació i educació ambiental, promoció, conservació i ús públic de l'espai natural, així com de suport tècnic a la Directora conservadora. Gràcies als torns que realitzen, el centre dóna servei tots els dies de la setmana.

1.8.- Composició de la Junta Rectora

La Junta Rectora del Parc Natural de la Serra d'Irta i de la Reserva Natural Marina d'Irta es compon dels següents membres:

- El president de la Junta Rectora, nomenat pel Consell de la Generalitat a proposta del conseller competent en matèria de medi ambient.
- El Secretari, que serà el director-conservador del Parc Natural i de la Reserva Natural Marina
- Un representant del Ministeri competent en matèria de medi ambient.
- Un representant de la Conselleria competent en matèria de medi ambient.
- Un representant de la Conselleria competent en matèria d'agricultura i pesca
- Un representant de la Conselleria competent en matèria d'infraestructures i transport.
- Un representant de la Conselleria competent en matèria de cultura i educació.
- Un representant de la Conselleria competent en matèria de turisme.
- Un representant de la Confederació Hidrogràfica del Xúquer.
- Un representant de la Diputació Provincial de Castelló.
- Un representant de cadascuna de les tres corporacions locals
- Dos representants de les associacions professionals d'agricultors amb implantació al Parc Natural.
- Un representant de la Federació de Confraries de Pescadors de Castelló
- Un representant de les associacions representatives de la propietat privada del parc natural.
- Un representant de les associacions representatives dels ramaders o propietaris forestals que exercisquen la seua activitat en l'àmbit del Parc Natural
- Un representant, amb caràcter rotatori bianual, de les societats de caçadors dels municipis del Parc Natural.
- Un representant, amb caràcter rotatori bianual, de les universitats de la Comunitat Valenciana.
- Un representant, amb caràcter rotatori bianual, de les associacions relacionades amb l'estudi i la conservació dels valors naturals i culturals de la Serra d'Irta i el seu confrontant àmbit marí.

2.- OBJECTIUS

- Protegir i conservar el patrimoni natural, històric i cultural per a promocionar l'important valor del parc i mantindre'l en bon estat per a les futures generacions.
- Restaurar hàbitats prioritaris o aquells que alberguen espècies d'especial interès, concretament, les tres microreserves de flora del parc natural de la Serra d'Irta.
- Establir mecanismes adequats per a la prevenció i l'extinció d'incendis forestals i el control integrat de plagues i malalties.
- Promoure la participació pública quant a la gestió del Parc Natural.
- Conscienciar a la població local sobre els valors naturals i històrics del Parc Natural de la Serra d'Irta i en general de la importància que tenen els espais naturals protegits.
- Promoure un turisme sostenible en l'espai natural donant a conèixer les rutes a peu i amb bicicleta pel parc així com les recomanacions de visita.
- Promoure i donar suport a la investigació científica sobre els aspectes relacionats amb el Parc Natural, amb la finalitat de facilitar la gestió de l'espai, aprofundir en el coneixement dels seus valors i les seues problemàtiques, i aportar possibles solucions.
- Desenvolupar projectes o actuacions de conservació d'espècies d'interès (tortuga mediterrània, corb de mar emplomallat, el gerani d'Irta, l'ensopeguera, etc.) principalment d'aquelles que van motivar la protecció de la Serra d'Irta com a parc natural i Lloc d'Interès Comunitari.
- Realitzar campanyes de comunicació i divulgació de qüestions mediambientals importants per a millorar la conservació del parc natural.
- Participar en els projectes que la Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient, Canvi Climàtic i Desenvolupament Rural duu a terme al parc natural.
- Donar suport noves iniciatives locals, continuar participant en les fires i celebracions dels municipis integrants del parc natural.
- Desenvolupar el programa d'educació ambiental per a escolars com a instrument de conscienciació i divulgació dels valors naturals i històrics del parc natural.
- Contribuir a la formació d'una consciència ambiental del visitant que fomenti actituds en aquests favorables a la conservació de la biodiversitat i dels recursos naturals i culturals del Parc.

3. PLA DE PREVENCIÓ D'INCENDIS FORESTALS

La xarxa d'espais naturals ha sigut sempre un objectiu prioritari de totes les actuacions de prevenció d'incendis forestals desenvolupades per la Generalitat, prioritat que s'ha manifestat tant en les figures de planificació com en les d'actuació.

Els espais naturals per les seues pròpies característiques, requereixen figures pròpies d'ordenació sectorial, tant en matèria ambiental general, com en aquest cas en Prevenció d'Incendis Forestals.

El Pla de Prevenció d'Incendis forestals del Parc Natural de Serra d'Irta va ser aprovat per resolució de 31 de maig de 2006, del conseller de Territori i Habitatge. La directriu bàsica seguida en la seua redacció, ha sigut l'adaptació de les directrius generals de prevenció d'incendis forestals a les característiques específiques de la Serra d'Irta, sent una premissa fonamental el fer compatible la necessària protecció i defensa enfront dels incendis amb la conservació i preservació dels valors ambientals del parc.

Actualment la revisió del Pla de Prevenció d'Incendis Forestals de la Serra d'Irta es troba en fase de tramitació. En l'apartat 3.4 es detallen les característiques d'aquesta revisió.

La superfície d'actuació que abasta el Pla de Prevenció d'Incendis Forestals de la Serra d'Irta, correspon a la superfície protegida del parc natural, així com a la zona d'amortiment d'impactes.

3.1. Dades d'incendis en 2018

Durant l'any 2018 no s'ha produït cap incendi al parc natural de la Serra d'Irta.

3.2. Pla Bàsic d'Actuacions

3.2.1. Manteniment d'Infraestructures

En aquest apartat ens referim a aquelles infraestructures necessàries per a la prevenció d'incendis i suport a l'extinció d'incendis forestals en l'àmbit del Parc Natural de la Serra d'Irta, com són: les àrees de tallafocs, la xarxa viària, la xarxa hídrica, els observatoris i les àrees d'ús públic. Els treballs han sigut realitzats per les Brigades de Prevenció d'Incendis i per la Brigada del parc natural. Durant 2018 s'han realitzat les següents actuacions:

Xarxa viària

Dins de l'obra "Manteniment i millora de vials forestals del Pla de Prevenció d'Incendis de la província de Castelló Fase 1", es van realitzar actuacions de reparació i millora de camins o pistes forestals, que en l'àmbit del parc natural per al 2018, es van reparar 7,43 km de pistes forestals en el municipi d'Alcalà de Xivert.

Punts d'aigua

S'ha realitzat el manteniment dels dipòsits per a l'extinció d'incendis, treballs que han consistit en el desbrossament i si escau, el clarege perimetral, el manteniment de clos, la neteja d'areners i cunetes, la revisió de la valvuleria, la reparació d'arquetes, el manteniment o instal·lació, si escau, d'infraestructures salvaocells, així com el pintat de la coronació del dipòsit, com a senyalització per als mitjans aeris.

Observatoris

S'han realitzat millores en els observatoris de xicoteta entitat, reparacions, desperfectes, pintura, etc. i instal·lació de sistema de calefacció mitjançant una estufa de pèl·lets en l'observatori de l'Ametler.

Àrees de Tallafocs

Els equips de prevenció d'incendis forestals han realitzat el manteniment de les aproximadament 62,39 ha d'àrees de tallafocs, al terme municipal d'Alcalà de Xivert, previstes en el Pla de Prevenció d'Incendis Forestals de la Serra d'Irta.

Àrees d'ús públic

La Brigada de Manteniment i Conservació del Parc Natural ha realitzat, al llarg de tot l'any, diversos treballs de tractament de la vegetació a fi de disminuir el risc d'incendi per causes derivades de l'ús i gaudi del parc natural. Les actuacions realitzades han sigut les següents:

Adequació d'àrees recreatives, zones de pàrquing i accessos al parc natural

- Desbrossament i poda en totes les àrees recreatives existents al parc natural.
- Desbrossament de l'entorn de les àrees d'aparcament habilitades en les cales i platges.
- Desbrossament accessos al parc natural per la costa.

Adequació de senderes i itineraris

- Desbrossament i manteniment de les sendes que conformen l'oferta d'itineraris senyalitzats al parc.

Adequació de pistes forestals

- Desbrossament selectiu del matoll i poda dels arbres que estan situats en una franja de 2 metres al costat de les pistes, per al manteniment de les franges de discontinuïtat entre les masses vegetals.
- Treballs de fitació i eliminació d'exemplars que dificulten circulació i visibilitat en les pistes.
- Retirada d'exemplars morts o caiguts per efecte del vent que obstaculitzen pistes o camins per al trànsit o que impedeixen el gaudi en àrees recreatives.

Eliminació restes vegetals sense foc

- Eliminació de les restes vegetals generades en tots els treballs de desbrossament mitjançant la trituració amb motodesbrossadora.
- Eliminació de les restes vegetals generades en els treballs clarege, desbrossament i poda en les pistes realitzades mitjançant la trituració amb biotrituradora.

3.3. Pla de Vigilància d'incendis forestals

La Comunitat Valenciana disposa d'un Pla de Vigilància d'Incendis que regula i coordina els mitjans destinats a la vigilància i detecció dels incendis forestals a la Comunitat Valenciana. Aquest Pla està vigent els 365 dies de l'any, és revisat anualment i depèn de la Secció de Prevenció d'Incendis Forestals de la Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient, Canvi Climàtic i Desenvolupament Rural.

Els mitjans que intervenen en la vigilància i detecció dels incendis forestals en la zona d'estudi, que abasta tant el Parc Natural de la Serra d'Irta com l'àrea d'influència, són nombrosos i la gestió d'aquests es realitza en diferents àmbits, tant territorials com competencials.

3.3.1. Mitjans de vigilància mòbils

Unitats de prevenció d'incendis forestals

Existeix diversa tipologia d'unitats en funció del mitjà emprat per a la vigilància i la composició de vigilants per unitat (vehicle tot terreny, motoritzat, polivalent, etc.). Les unitats mòbils de prevenció d'incendis forestals, amb intervenció en l'àmbit que ens ocupa, són les següents:

- **Unitat de prevenció ordinària**, formada per un operari i dotada d'un vehicle tot terreny, així com tot el material necessari en comunicacions i vigilància. Les seues principals funcions són la informació d'usos del foc a usuaris, la vigilància directa del territori, la dissuasió d'actuacions perilloses i puntualment l'extinció de conats.

GENERALITAT
VALENCIANA

parc natural
de la serra
d'irta

Les unitats de prevenció ordinària UP.C106 la Salzadella i UP.C206 Alcalà, operen en l'àmbit del parc natural de la Serra d'Irta durant un període de 9 mesos i mig.

- **Unitat de Prevenció Polivalent**, formada per un operari i tres o quatre voluntaris. Igual que les Unitats anteriors també està dotada de vehicle tot terreny, així com de tot el material necessari en comunicacions i vigilància. És la UPP.C602 amb base en Vinaròs. Període de funcionament 11 mesos.

Aquestes Unitats de Prevenció d'Incendis Forestals no són específiques del Parc Natural, sinó que també realitzen les seues funcions en altres terrenys forestals pròxims a aquest. Cal destacar que aquestes Unitats sempre tenen inclosos en els seus recorreguts la vigilància de l'espai protegit.

- **Unitats de Prevenció Comarcals:** s'han creat en aquesta campanya les unitats d'àmbit comarcal, el seu funcionament ve dau per dues situacions, quan a la comarca alguna unitat o observatori no puga estar operatiu, podran fer la tasca que tinguen assignada aquests recursos per a aquest dia; quan no ocórrega això, farà tasques de vigilància en les zones assignades. En aquesta demarcació estan la C801 Traiguera i C811 Vinaròs. Període de funcionament: 9,5 mesos.
- **Brigades Rurals d'Emergència:** El Servei de les Brigades Rurals d'Emergència és competència de la Direcció General d'Interior de la Conselleria de Justícia i Administracions públiques de la Generalitat Valenciana. Les Brigades Rurals d'Emergències realitzen labors de vigilància i prevenció quan es declara nivell de preemergència 2 i 3. En l'àmbit del Parc Natural de la Serra d'Irta els mitjans disponibles són les Brigades Rurals d'Emergències d'Alcalà de Xivert.
- **Guàrdia Civil:** En cas de preemergència nivell 3 es pot comptar amb la participació de la Guàrdia Civil.
- **Agents Mediambientals:** Els agents mediambientals treballen en tres torns al llarg del dia: matí (8 a 15 h), vesprada (15 a 23 h) i nit (22 a 8 h). Durant l'horari de treball cada agent mediambiental actua preferentment a la comarca a la qual està assignat, però quan per necessitats del torn no hi ha suficients agents, poden treballar agents d'una altra comarca però de la mateixa zona operativa.

3.3.2. Mitjans de vigilància fixos

Observatoris Forestals

Els observatoris forestals estan situats en zones elevades de màxima visibilitat. Les seues principals labors són la de vigilància sobre el territori que abasta el seu camp visual, intentant detectar i situar amb la promptitud més gran possible qualsevol fum sospitós de ser l'origen d'un incendi forestal, així com la presa de dades meteorològiques i servir d'enllaç en la Xarxa de Comunicacions.

Els Observatoris Forestals que vigilen i abasten l'àmbit del Parc Natural i la seua àrea d'influència són: *O.F. Ametler*, situat a Alcalà amb cobertura anual de 9 o 11 h, i l'*O.F. Subarra* en terme de Benlloc amb cobertura de 9 o 11 h durant 5,5 mesos.

Central de Prevenció d'Incendis Forestals de Castelló, CPIFCs.

Centre des d'on es coordina tot el dispositiu de Prevenció d'Incendis Forestals, ubicat al Polígon Industrial El Mijares c) Comerç, 7 d'Almassora. Aquest edifici també és la seu de la Secció de Sanitat Vegetal de la Conselleria d'Agricultura, Desenvolupament Rural, Emergència Climàtica i Transició Ecològica.

3.4. Revisió del Pla de Prevenció d'Incendis Forestals

Des de la Direcció General de Prevenció d'Incendis Forestals s'ha procedit a la revisió del Pla de Prevenció d'Incendis Forestals vigent, que va ser aprovat en 2006.

Al principi es va remetre una proposta de document que va ser facilitada als membres de la Junta Rectora per a la seua consulta i emissió de propostes. En data 17 de juliol es convoca en sessió extraordinària a la Junta Rectora per a debatre sobre el document de revisió del Pla de Prevenció d'Incendis Forestals de la Serra d'Irta i elevar una proposta de modificació amb les aportacions dels assistents. També es tracta en aquesta reunió la proposta de servei de gestió de biomassa residual agrícola en parcel·les del parc natural.

En data 28 d'agost de 2018, la Direcció General de Prevenció d'Incendis presenta un nou document de revisió del Pla de Prevenció d'Incendis Forestals de la Serra d'Irta, en el qual s'inclouen les propostes realitzades pels membres de la Junta Rectora.

Aquest document s'estructura en un Pla de Prevenció de Causes i un Pla d'Infraestructures, cadascun dels quals inclou actuacions destinades a previndre els incendis forestals i un apartat de seguiment i control de l'execució de les actuacions.

Aquest nou Pla inclou 59,43 km d'àrees tallafocs, 99,83 km de condicionament de vials, la nova obertura de 16,1 km de vials, la construcció de 4 depòsits i l'adaptació de 3 existents.

Pel que fa al **Pla de Prevenció de Causes**, les actuacions que inclou estan destinades a:

-La **difusió de les normes de prevenció** d'incendis mitjançant **jornades** de formació i mitjançant difusió a través de fullets i **multimèdia**.

- La revisió o elaboració dels **plans locals de crema**.

- Foment de l'ús d'alternatives **diferents del foc per a l'eliminació de restes vegetals**.

- Foment de l'adequació i manteniment de línies **elèctriques**.

-El foment de la **redacció / revisió dels Plans Locals de Prevenció d'Incendis Forestals**, dels municipis del parc natural i que han d'elaborar els ajuntaments.

- Les tasques de vigilància i **detecció d'incendis forestals** establits en el Pla de Vigilància Preventiva d'Incendis Forestals de la Comunitat Valenciana i les **ajudes al voluntariat en prevenció d'incendis forestals**.

-Inclou a més les actuacions corresponents a l'actualització de **la bonificació del risc d'incendi** i a la **revisió de la normativa sectorial del parc natural** amb la finalitat de facilitar l'execució de les infraestructures de prevenció d'incendis del Pla de Demarcació, en la mesura del possible.

Per part seua, el **Pla d'Infraestructures** inclou:

- Elaboració d'un **estudi sobre els Punts Estratègics de Gestió de la vegetació per a la prevenció d'incendis forestals**. Aquests punts són enclavaments on el comportament del foc canvia significativament i dificulta la seua extinció i que indiquen la ubicació de les zones crítiques per a la prevenció d'incendis forestals, en les quals, l'execució d'actuacions que disminuisquen la vulnerabilitat enfront del foc de les masses forestals, augmentant la seua resiliència, permetrà un major control d'un potencial incendi en la muntanya.

- Execució i manteniment de les **àrees tallafocs** incloses en el Pla de Demarcació de Sant Mateu, en terrenys gestionats per la Generalitat.

- Adequació i manteniment de les **pistes forestals** incloses com a xarxa viària òptima en el Pla de Demarcació de Sant Mateu.

- L'adaptació i **manteniment dels punts d'aigua** inclosos en el Pla de Demarcació de Sant Mateu.

- **Manteniment de cultius**

- Foment de l'aprofitament **de llenyes**

- Foment de l'aprofitament **ramader**

La revisió inclou també com a punt nou un apartat **de coordinació i seguiment**. Aquest apartat estableix que, per a coordinar les actuacions, es podran celebrar **reunions de caràcter tècnic en matèria de prevenció d'incendis forestals**, que hauran de ser convocades per la direcció del Parc Natural o per la direcció general competent en prevenció d'incendis forestals, per a les quals s'establirà un ordre del dia.

I com a seguiment de l'execució de les actuacions, s'estableix que l'organisme promotor de les mateixes haurà de realitzar un **seguiment de l'execució de les actuacions**, remetent les dades de mesurament o memòria descriptiva del realitzat, a la direcció general competent en matèria de prevenció d'incendis, la qual els recopilara i analitzara anualment, i els presentara a la Junta Rectora del Parc.

4. PLANIFICACIÓ I GESTIÓ PER A LA CONSERVACIÓ

4.1. Conservació de flora

Amb la finalitat de preservar la diversitat genètica del patrimoni natural i garantir la conservació de les espècies de flora silvestre i formacions vegetals, especialment les autòctones, es realitzen diverses actuacions, que són dutes a terme fonamentalment per les Brigades de Biodiversitat.

Els **OBJECTIUS** que es persegueixen són els següents:

- Protegir i conservar les espècies de flora estranya endèmica o amenaçada al fet que es detecten al parc natural.
- Mantindre en bon estat les tres microreserves declarades al parc natural.
- Erradicar les espècies exòtiques invasores que es detecten al parc natural.

4.1.1. Microreserves de flora

La figura de protecció d'espècies silvestres, denominada microreserva vegetal, va ser creada mitjançant Decret 218/1994, de 17 d'octubre del Govern Valencià. Les Microreserves de Flora formen la Xarxa de Microreserves de la Comunitat Valenciana, i es tracta de zones de xicoteta grandària i elevat interès botànic, destinada al seguiment i conservació a llarg termini, de les espècies vegetals o tipus de vegetació endèmica, estranya o amenaçada de la Comunitat Valenciana.

La província de Castelló alberga 75 microreserves declarades i al Parc Natural de la Serra d'Irta s'han declarat tres microreserves: Cala Argilaga, Torre Badum i Duna del Pebret.

Els treballs de manteniment d'aquestes microreserves han consistit en l'eliminació de deixalles, que en 2018 ha sigut de 2 m³ aproximadament, la col·locació i el manteniment dels closos blans que les protegeixen i la seua senyalització. Durant 2018 es van revisar les piquetes perimetrals de les microreserves i es va canviar una en la mrf Cala Argilaga, que va aparèixer trencada i un cartell en la mrf Duna del Pebret.

4.1.2. Flora amenaçada

En 2015 es va realitzar una plantació experimental de 29 exemplars de l'espècie en perill d'extinció *Asplenium marinum* en la microreserva de flora Torre Badum. Durant 2016 s'han realitzat dues visites de revisió acompanyades de reg de manteniment. Si bé en la primera revisió es van comptabilitzar 4 exemplars vius, en la segona no es va observar cap. Tant en 2017 com en 2018 s'han realitzat visites de revisió i no s'ha localitzat cap exemplar o propàgul viu.

4.1.3. Plantacions

En compliment amb el Pla de Recuperació de *Limonium perplexum* (Ordre 1/2015, de 8 de gener, de la Conselleria d'Infraestructures, Territori i Medi Ambient, per la qual s'aproven els plans de recuperació de les espècies de flora en perill d'extinció *Cistus heterophyllus*, *Limonium perplexum* i *Silene hifacensis*; DOCV núm. 7451, 27.01.2015), durant l'any 2018 s'han realitzat les següents plantacions i posterior reg de manteniment:

ESPÈCIE	LLOC	QUANTITAT
<i>Limonium perplexum</i>	Peníscola, penya-segats PN Serra Irta	325

Taula 2.- Plantacions d'espècies de flora en perill d'extinció, en 2018

4.1.4. Erradicació d'espècies al·lòctones invasores

Seguint les directrius del Decret 213/2009, de 20 de novembre, del Consell, pel qual s'aproven mesures per al control d'espècies exòtiques invasores en la Comunitat Valenciana, durant 2018 es van escometre labors d'erradicació de les següents espècies exòtiques invasores dins del Parc i en els seus voltants:

ESPÈCIE	LLOC	QUANTITAT ERRADICADA
<i>Pennisetum setaceum</i>	Voltants Urb. Nerea	0,3 m ³

Taula 3. Dades de les espècies exòtiques-invasores erradicades en 2018

Al llarg de 2018 s'han realitzat visites rutinàries en la zona de la mrf Cala Argilaga on es va fer un treball d'eliminació de Donax i posterior cobriment amb una malla antiherbes, per a avaluar l'eficàcia de l'actuació. No s'han observat rebrots.

En l'Annex I s'adjunta informe de les actuacions de les Brigades de Conservació de Biodiversitat per a l'any 2018.

4.2. Conservació de fauna

La Serra d'Irta mostra una diversitat d'espècies mediterrànies que es troba associada als diferents ecosistemes existents al parc natural. És objecte d'aquest programa la protecció i conservació de les poblacions d'espècies de fauna existents al parc que resulten d'interés, per la singularitat, representativitat, fragilitat i estat de conservació.

Els **OBJECTIUS** que es persegueixen són els següents:

- Protegir i conservar a les poblacions d'espècies de fauna existents al parc que resulten d'interés, per la seua singularitat, representativitat, fragilitat o estat de conservació.
- Promoure i donar suport a la investigació científica per a millorar el coneixement, conservació i maneig d'aquestes espècies.
- Corregir i minimitzar els impactes derivats de l'activitat i aprofitaments humans sobre els hàbitats que puguen estar afectats.

4.2.1.- Captació, adequació i millora de punts d'aigua. “Triops”

Al llarg de l'any 2018, per part de la Brigada de Manteniment i Conservació del Parc Natural de la Serra d'Irta, es van fer treballs de manteniment de les basses que distribuïdes pel parc natural, constitueixen una xarxa de punts d'aigua, de gran importància per a la fauna com a pal·liatiu a la sequera pròpia del període estival.

Aquestes basses artificials a més d'ajudar les espècies de fauna del parc natural, a superar el període estival, afavoreixen la cria de les espècies d'amfibis i l'activitat cinegètica al parc, necessària per al control de determinades poblacions. També són llocs en els quals es pot reproduir el crustaci de l'espècie *Triops cancriformis*. Aquests crustacis de vida efímera (coneguts popularment com a tortuguetes), habiten tolles temporals d'aigua dolça. Aquest crustaci és considerat una espècie relict, un fòssil vivent amb el morfotip a penes modificat des de la seua aparició fa més de 250 milions d'anys. Les poblacions conegudes en la Comunitat Valenciana es refereixen a l'espècie *Triops cancriformis* i fins avui no s'han detectat espècies invasores.

Les tolles temporals d'aigua dolça, estan classificades hàbitat prioritari en la Directiva d'Hàbitats (3170 Llacunes temporals mediterrànies), encara que des de fa dècades es troben en regressió, per diverses raons com són: la falta d'interés d'aquests punts d'aigua en les noves infraestructures agràries, la contaminació o la modificació de les seues cubetes per a aconseguir aigües permanents.

En la llacuna de La Basseta, situada a la platja del mateix nom, pròxima a la via pecuària "Colada del Pebret" i que segurament estava associada a la mateixa com a lloc per a l'abeurador del bestiar, s'ha trobat l'espècie *Triops cancriformis* l'any 2013.

L'aparició dels *Triops* en els llocs en els quals és coneguda la seua presència, no ocorre tots els anys ni en qualsevol moment de la inundació. L'hàbitat típic són llacunes temporals molt succintes, amb aigües térboles per sediment, conductivitat molt baixa (aigua de pluja) i temperatures temperades per damunt dels 10 °C, per la qual cosa és més fàcil trobar-los a la tardor o primavera.

Els treballs de manteniment que es realitzen habitualment en les basses consisteixen en la seua neteja, desbrossament perimetral periòdic i seguiment dels nivells d'aigua, a fi de comunicar de les necessitats del seu ompliment.

L'any passat ja es va comunicar als membres de la Junta Rectora la necessitat de modificar els treballs de manteniment de La Basseta per a afavorir la recuperació de les poblacions de *Triops*.

Es va indicar que s'hauria d'evitar el seu ompliment amb aigua de pou, ja que és necessària una aigua amb baixa conductivitat com és l'aigua de pluja, que no s'hauria de realitzar la neteja del fons per a afavorir el depòsit de sediment i tampoc procedir a la reparació del ciment en cas que aquest començara a deteriorar-se, ja que el fons de ciment aïlla els ous depositats en el sediment i impedeix que facen eclosió, tant els ous d'invertebrats com les llavors de plantes. Moltes de les espècies adaptades a tolles de pluja només fan eclosió amb aigua de molt baixa conductivitat, no serveix omplir-la amb aigua d'un altre origen. I a més un període en sec és necessari per a la posterior eclosió.

Durant l'any 2018 s'ha pogut constatar que la Brigada del Parc Natural ha seguit les instruccions indicades, però per part de les associacions de caçadors no s'han complit els requeriments necessaris per a afavorir un hàbitat favorable als *Triops*, ja que es va procedir al seu ompliment quan les indicacions eren contràries a aquesta pràctica. En la primavera del 2018 no hem constatat la presència de *Triops* i tornem a sol·licitar la col·laboració de les associacions de caçadors.

4.3. Conservació d'Hàbitats

El terme hàbitat fa referència al lloc que presenta les condicions apropiades perquè visca un organisme, espècie o comunitat animal o vegetal. Es tracta, per tant, de l'espai físic (aire, sòl i aigua) en el qual una població biològica pot residir i reproduir-se, la qual cosa suposa la possibilitat de perpetuar la seua presència.

És important tindre en compte que l'acció humana i els canvis de la naturalesa modifiquen els hàbitats. El lloc que hui és l'hàbitat d'una espècie pot no ser-ho en el futur i viceversa.

Per aquest motiu, són d'importància fonamental el que es desenvolupen programes d'aquesta índole al parc natural de la Serra d'Irta per a així poder conservar aquells hàbitats que necessiten una atenció prioritària.

Els **OBJECTIUS** que es persegueixen són:

- Protegir i conservar els hàbitats i espècies que els conformen
- Restaurar i minimitzar els impactes ocasionats per l'activitat humana
- Realitzar el seguiment de les diferents actuacions que es desenvolupen en els hàbitats més prioritaris del parc natural, inclosa la Reserva Marina.

4.3.1. Tractaments fitosanitaris

Com tots els anys, des de 1996, els tractaments fitosanitaris que es duen a terme al parc natural, es realitzen tenint en compte les dades de la Prospecció Fitosanitària realitzada a la primavera pels Agents Mediambientals de la Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient, Canvi Climàtic i Desenvolupament Rural.

En la prospecció realitzada l'any 2018, es va observar una afecció baixa de la processionària del pi (*Thaumetopoea phityocampa*), la qual cosa implica una notable millora respecte a l'any anterior, havent-se detectat únicament alguns nius en el 17% de superfície prospectada. No obstant això s'ha observat un augment de la detecció de perforadors del pi (*Tomicus destruens*) i al fet que es van localitzar en les sis masses forestals de gestió pública. Existeix una cita per l'hemípter xuclador *Leptoglossus occidentalis* al Castell de Xivert (CS085M1) i també s'han observat que es troben afectades diverses espècies (*Pinus halepensis*, *Quercus coccifera*, *Chamaerops humilis*, *Juniperus oxycedrus* i *Pistacia sp*) per efecte de la sequera.

Els tractaments fitosanitaris realitzats durant 2018 van ser els següents:

Per als perforadors del pi es van executar treballs d'eliminació d'arbres afectats. S'han eliminat un total de 4.447 peus, i s'han distribuït un total de 26 paranyes amb un producte a base de terpens, que es van col·locar el mes d'octubre.

Per al control de la processionària del pi, a l'estiu es van col·locar un total de 234 caixes parany a fi de capturar els mascles d'aquesta espècie i evitar la seua reproducció. Com a complement a aquesta actuació s'han realitzat durant la tardor-hivern tractaments fitosanitaris mitjançant motxilla polvoritzadora en la proximitat de sendes, camins i zones d'ús públic de les muntanyes de gestió pública.

Aquest tractament s'empra en muntanyes que disposen d'una suficient xarxa de camins i només és efectiu en els primers 35 metres, no obstant això aquest tractament es considera eficaç per a reduir les poblacions perquè la majoria dels nius de processionària es concentren a la vora dels camins, reduint-se així el seu impacte visual i les possibles molèsties als visitants del parc natural. El producte utilitzat té com a substància activa el larvicida *Bacillus turingiensis kurstaki* al 32%, que actua per ingestió i és dels productes més innocus per a la fauna aquàtica i terrestre, sent compatible amb abelles, classificat toxicològicament en el grup A.

S'ha detectat la presència d'una nova espècie invasora, la *Cidalyma perpestalis*, que és una plaga per al boix. Aquesta primavera es realitzaran noves prospeccions per a avaluar la seua distribució a la Serra d'Irta.

En l'Annex II d'aquesta memòria s'inclou informe de la Secció Forestal de la Direcció Territorial de Castelló de la Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient, Canvi Climàtic i Desenvolupament Rural, sobre les actuacions realitzades l'any 2018.

4.3.2. Elaboració de la Cartografia d'Hàbitats de la Serra d'Irta

La Directiva Hàbitats (Directiva 92/43/CEE del Consell, de 21 de maig de 1992, relativa a la conservació dels hàbitats naturals i de la fauna i flora silvestres) estableix una llista d'hàbitats considerats d'interés comunitari (HIC), i posa les bases per a la creació d'una xarxa d'àrees especials de conservació, sota el nom de Natura 2000, amb l'objectiu de garantir la seua conservació. Aquesta Directiva va ser actualitzada per la Directiva 97/62/CE, de 27 d'octubre, en la qual s'estableix el codi de 4 xifres per a la seua identificació.

Aquesta classificació és un sistema paneuropeu global per a facilitar la descripció harmonitzada i la recollida de dades a través d'Europa mitjançant la utilització de criteris objectius per a la identificació d'hàbitats. El projecte de Cartografia d'Hàbitats de la Comunitat Valenciana a escala 1.10.000, iniciat en 2009, continua en desenvolupament, i des dels seus inicis va tindre com un dels seus principals objectius la identificació, localització i delimitació dels hàbitats protegits per l'Annex IV del Decret 70/2009, de 22 de maig, del Consell, pel qual es crea i regula el Catàleg Valencià d'Espècies de Flora Amenaçades i es regulen mesures addicionals de conservació.

Es tracta d'hàbitats ja recollits en la Directiva d'Hàbitats, però que tenen un significat addicional en el nostre territori; corresponen a ecosistemes estranys, fràgils, amb el risc de desaparició o que alberguen una elevada concentració d'espècies protegides o endèmiques, per la qual cosa aquests hàbitats hauran de ser objecte d'atenció i tutela en els procediments d'avaluació d'impacte ambiental i avaluació ambiental de plans i programes. Fins i tot les activitats o actuacions no sotmeses a avaluació que provoquen la destrucció total o parcial, la deterioració o l'alteració significativa d'un hàbitat protegit, dels seus components o del seu estat de conservació queden

prohibides, excepte autorització motivada i pública de la direcció general competent en matèria de biodiversitat, que podrà exigir l'aplicació de mesures correctores o compensatòries. Per això, la seua identificació en el camp és molt important per a tots els actors implicats: promotors, consultors, administració i societat en general.

Aquesta cartografia ja ha sigut realitzada al Parc Natural, durant l'any 2018 i podem consultar-la en el visor cartogràfic de la Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient, Canvi Climàtic i Desenvolupament Rural.

4.3.3. Reserva marina d'interés pesquer

Les reserves marines d'interés pesquer serveixen com a zones de cria de diferents espècies de peixos i invertebrats, afavorint el desenvolupament de les seues poblacions, tant a l'interior de la reserva com als voltants d'aquesta. Així mateix contribueixen al manteniment dels hàbitats marins i són un excel·lent laboratori natural on estudiar els efectes antròpics (contaminació, recol·lecció, pesca, etc.) sobre el mitjà.

L'any 2018 l'Institut de Medi Ambient i Ciència Marina de la Universitat Catòlica de València ha continuat amb l'estudi realitzat en 2017, el qual va ser una continuació de l'iniciat en 2016 per la Universitat d'Alacant denominat "*Seguiment científic de la reserva marina d'interés pesquer d'Irta*". Aquest estudi que ja comprén tres anualitats ha sigut finançat per la Direcció General d'Agricultura, Ramaderia i Pesca.

L'objecte principal de l'estudi és conèixer els efectes de la reserva sobre les espècies d'interés comercial, l'estat de les comunitats i espècies d'interés patrimonial i/o ecològic, així com la detecció de possibles indicadors del calfament global, mitjançant la realització de diferents mostrejos i activitats, els resultats de les quals s'analitzen en els informes presentats.

En l'informe de les actuacions realitzades en 2018 s'indica que els mostrejos i treballs de camp van ser realitzats fonamentalment el mes de juliol i que s'han mantingut les localitzacions, la metodologia i el disseny experimental dels anteriors estudis a fi d'obtindre resultats comparables.

Entre les conclusions de l'estudi cal ressaltar les següents:

- Els resultats dins de la reserva són inferiors en número i biomassa als d'anys anteriors, amb mitjanes de 0,54 exemplars/m² i 17,63 g/m², però han augmentat la diversitat i la grandària dels exemplars. Fora de la reserva, en la zona de control, s'han trobat abundàncies i biomasses molt superiors als d'anys anteriors, encara que menor diversitat.
- Continuen sent poques les espècies que acaparen la major part de les observacions, sentenguany *Diplodus vulgaris* (Vidrada) la més abundant, i l'única que pot classificar-se com a típica. Destaca enguany la major presència relativa de *Coris julis* (Juliola o Donzella), el notable descens relatiu de *Mullus surmuletus* (Roger de roca) i la minsa presència de *Pagellus acarne* (besuc blanc).

➤ En aquesta última campanya de 2018, l'efecte reserva per al conjunt de les espècies, només és significatiu en l'àmbit d'Abundància i Diversitat, encara que es manté també per a Biomassa i Riquesa si es consideren conjuntament els resultats dels tres anys.

➤ Amb les dades d'aquesta campanya, només cinc espècies, en l'àmbit individual, són significativament més nombroses en la reserva marina que en les zones de control: *Diplodus vulgaris*, *Sarpa salpa*, *Parablennius gattorugine*, *P. rouxi* i *Oblada melanura*. Les quatre primeres ho són també a escala de biomassa. L'efecte reserva s'aprecia també per a elles i per a *Mullus surmuletus* si es consideren les dades de les tres campanyes corresponents a 2016, 2017 i 2018. Així doncs, l'efecte reserva en les actuals condicions no és tot l'evident que deguera el que fa necessari prendre mesures de protecció que disminuïsquen la pressió antròpica en la zona.

➤ La prada de *Posidonia oceanica*, malgrat la seua limitada extensió, continua corresponent, pels paràmetres de caracterització, a prades en equilibri o ben conservades. Els resultats obtinguts en els tres anys de seguiment indiquen que es tracta d'una prada estable, amb un estat de conservació en la seua major part bo, amb alguns llocs en estat moderat encara que sempre pròxim a bo.

➤ Les prades de *Cymodocea nodosa* l'extensió de la qual es va reduir sensiblement com a conseqüència dels forts temporals de la tardor de 2016 han recuperat l'estat que presentaven en 2016 en la localitat 4, però segueixen sense presentar-se en les localitats 2 i 5. Les cobertures i densitats són molt variables entre localitats, però en general en 2018 han remuntat el descens de 2017 respecte al primer any, excepte en la Localitat 7 que és l'única que ha empitjorat des de l'any anterior. Els resultats obtinguts en els tres anys de seguiment mostren que estem davant prades amb un estat de conservació moderat, excepte algunes estacions en estat ecològic bo que varien en funció dels anys.

➤ Respecte a l'estat ecològic dels trams de costa avaluats, el 58,8% es troba en un estat ecològic molt bo i el 29,9% en un estat moderat, diferenciant-se un sector al nord de la Platja del Russo amb major presència relativa d'espècies oportunistes.

➤ *Lithophyllum byssoides*, no es va registrar en cap tram dels estudiats mentre que *Dendropoma llebeig* es va trobar en el 46,9%, presentant símptomes de degradació en el 10.2 5% dels trams mostrejats, sent recomanable parar atenció a la seua evolució en mostrejos futurs.

➤ El grau de freqüentació no afecta les poblacions de llepasses, i no hi ha canvis en el conjunt de la població al llarg dels tres anys. Sí que existeixen canvis temporals en densitat d'exemplars i en menor grau en la talla, quant a localitats individualment, però amb patrons diferents en cada cas.

➤ Les poblacions d'erçons en la reserva continuen sent escasses i disperses, però no es veuen influenciades per la pressió antròpica dels visitants, ni presenten canvis substancials en els tres últims anys.

➤ A la vista dels resultats negatius de les exploracions realitzades expressament en aquesta campanya per a valorar la presència de *Pinna nobilis* en la prada de *Posidonia oceanica*, sembla que els exemplars identificats en 2017 han sucumbit a l'epidèmia que afecta aquesta espècie. En qualsevol cas, es veu preceptiu seguir el control de la mateixa en aquesta reserva, d'acord amb les

evidències de reclutes en aigües de la Comunitat Valenciana provinent d'altres poblacions a través de la seua dispersió planctònica en les fases larvàries del desenvolupament d'aquesta espècie.

➤ El rang de temperatures mesurat fins avui en la Reserva Marina de la Serra d'Irta és normal per a la zona geogràfica i de moment les dades disponibles no són suficients per a interpretar tendències en relació amb el canvi climàtic. L'escassa presència d'indicadors de canvi climàtic i d'espècies exòtiques no han variat respecte als anys anteriors.

➤ Per a futures campanyes hauria de contemplar-se el cartografiat de la prada de *Posidonia oceanica*, inclosa la prospecció de *Pinna nobilis* en el seu entorn, i valorar la conveniència d'assenyalar estacions fixes de seguiment mitjançant marques permanents.

➤ Quant a la gestió, considerant que les prades de *Cymodocea nodosa* i *Posidonia oceanica* són llocs òptims per a reproducció i cria de moltes espècies de peixos comercials, i que els resultats del seguiment indiquen efectes positius sobre molt poques d'elles i en les seues formes juvenils, seria altament convenient limitar la pressió pesquera en aquests fons per a aprofitar aquestes singulars condicions i ampliar l'efecte reserva a més espècies i de major grandària, per a aconseguir l'objectiu de la mateixa quant a l'augment dels recursos pesquers.

L'informe del Seguiment Científic de la Reserva Marina d'Interés Pesquer de la Serra d'Irta 2018, realitzat per Institut d'Investigació al mig Marí i Medi Ambient (IMEDMAR) i la Universitat Catòlica de València SVM (UCV) per a la Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient, Canvi Climàtic i Desenvolupament Rural. Direcció General d'Agricultura, Ramaderia i Pesca, es pot consultar a través d'aquest enllaç [Informe Seguiment Reserva Marina d'Interés Pesquer 2018](#)

4.4. Treballs de conservació i manteniment del Parc Natural

Els treballs que es descriuen en aquest apartat s'han realitzat al llarg de tot l'any 2018 per part de la Brigada de Manteniment i Conservació del Parc Natural de la Serra d'Irta.

Els **OBJECTIUS** que es persegueixen són:

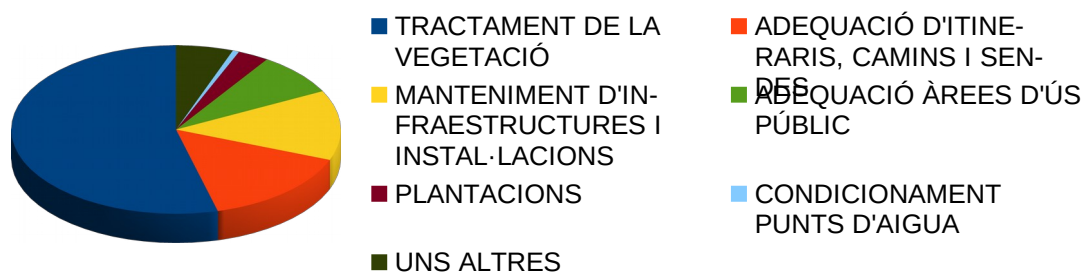
- Mantindre en bon estat les zones d'ús públic
- Esbrossar sendes, camins i pistes a fi d'afavorir el trànsit.
- Mantindre la franja de protecció contra incendis en els marges de les pistes del parc natural.
  - Conservar i mantindre les infraestructures del parc natural
  - Mantindre en bon estat les basses, closos i cartells interpretatius del parc natural.
  - Donar suport a la direcció i educadors ambientals del parc natural en les labors de conservació dels recursos del parc natural.

En la taula següent s'especifiquen el nombre de jornals destinats en cada actuació, l'any 2018.

ACTUACIÓ	NOMBRE DE JORNALS	%
Tractament de la vegetació	424	54,1
Adequació d'itineraris camins i sendes	118	15,1
Manteniment d'infraestructures.	105	13,4
Adequació d'àrees d'ús públic	64	8,2
Plantacions	24	3
Adequació de punts d'aigua	5	0,6
Uns altres	44	5,6

Taula 4. Nombre de jornals /actuació al Parc Natural de la Serra d'Irta en 2018.

En la següent gràfica s'indica el percentatge de jornals utilitzats en cada actuació.

4.4.1. Tractament de la vegetació

Els jornals utilitzats en el tractament de la vegetació han suposat més del 50% dels empleats en total. Aquests treballs pretenen mantindre en estat òptim els accessos del parc natural i disminuir el risc d'incendi per causes derivades de l'ús i gaudi del parc natural. Les actuacions realitzades han sigut les següents:

- Desbrossament i poda en totes les àrees recreatives existents al parc natural.
- Desbrossament de l'entorn de les àrees d'aparcament habilitades en les cales i platges.
- Esbrosse accessos al Parc Natural per la costa.
- Desbrossament i manteniment de les sendes que conformen l'oferta d'itineraris senyalitzats al parc.
  - Desbrossament selectiu del matoll i poda dels arbres que estiguen situats en una franja de 2 metres al costat de les pistes, per al manteniment de les franges de discontinuïtat entre les masses vegetals.
  - Treballs de fitació i eliminació d'exemplars que dificulten circulació i visibilitat en les pistes.
  - Retirada d'exemplars morts o caiguts per efecte del vent que obstaculitzen pistes o camins per al trànsit o que impedeixen el gaudi en àrees recreatives.
  - Eliminació de les restes vegetals generades en tots els treballs de desbrossament, clarege i poda mitjançant la trituració amb motodesbrossadora.

4.4.2.- Adequació d'itineraris, camins i sendes

Aquesta actuació es refereix específicament al manteniment dels itineraris oferits pel parc natural, l'arranjament de camins i senyals. Els treballs que es realitzen són els següents:

- Repàs amb tisores de la vegetació que dificulta el pas.
- Retirada de bosses de processonària en la rodalia dels itineraris.
- Manteniment de la senyalística dels itineraris.
- Reparació i clos del forn de calç de l'itinerari de Santa Magdalena de Polpís.
- Revisió de les pistes i camins després de les pluges per a retirar vegetació que impedeix el pas.
- Retirada de pedres i condicionament del ferm d'alguns camins.

4.4.3.- Manteniment d'infraestructures i instal·lacions

Al Parc Natural de la Serra d'Irta existeixen diverses instal·lacions i equipaments a la disposició del visitant, com són les àrees recreatives, itineraris senyalitzats, zones d'aparcament i el Centre d'Interpretació del Parc Natural. En aquest apartat s'inclouen els treballs de:

- Instal·lació de fustes cobreix contenidors en els punts de reciclatge de residus associats a la campanya "Per una Serra més neta ...".
- Revisió, conservació i manteniment de la senyalística de fusta existent al parc natural.
- Instal·lació dels nous senyals.
- Desbrossament de l'entorn dels senyals.
- Pintat de les parets de l'immoble que utilitza la Brigada en el centre d'interpretació i reparació de les finestres.

4.4.4.- Adequació d'àrees d'ús públic

La planificació, organització i promoció de l'ús públic és un dels aspectes més rellevants en la gestió del parc natural, les actuacions de manteniment de les infraestructures d'ús públic es realitzen al llarg de tot l'any, amb una major o més freqüent intervenció durant l'època estival que és quan rep una major afluència de visitants el Parc Natural de la Serra d'Irta.

Les actuacions realitzades tenen com a objectiu l'estat òptim i segur de les zones d'ús públic del parc natural, a fi de facilitar al visitant el recorregut pels itineraris i el gaudi de les àrees recreatives, han sigut les següents:

- Manteniment de les infraestructures de fusta, bancs, pèrgoles, tanques, papereres, habitacles contenidors, en àrees recreatives, àrees d'aparcament, llocs d'interés, etc.
- Tala de gespa i neteja del jardí del centre d'interpretació.

4.4.5.- Plantacions

Coincidint amb el Dia de l'arbre, tots els anys es realitzen plantacions de plantes autòctones en alguna zona del parc natural. En 2018 es va procedir a la plantació de llentiscle (*Pistacia lentiscus*), coscolla (*Quercus coccifera*), aladern de fulla estreta (*Phillyrea angustifolia*) i margalló (*Chamaerops humilis*), en la zona del Pebret. Aquesta vegetació que és similar a la que sobreviu en altres trams de la costa es va col·locar en el límit de la duna del Pebret, a fi d'evitar l'entrada de visitants que no reparen en l'existència d'una microreserva en aquesta duna.

Els treballs realitzats van consistir en la preparació del terreny, recollida de planta en els vivers de la Generalitat, la seua posterior plantació i reg en els mesos més calorosos.

4.4.6.- Adequació de punts d'aigua

Com a adequació de punts d'aigua ens referim a les basses creades al parc natural, ben associades a una surgència d'aigua (Mas del Senyor, Font d'En canes i Pou del moro) com les que no ho estan, totes elles construïdes per a ajudar les espècies de fauna del parc natural, a superar el període estival. Els treballs que es realitzen són els següents:

- Neteja de les basses construïdes per a la fauna.
- Reparació de les basses (aportació de material per les associacions de caçadors).

4.4.7.- Altres

En aquest apartat es contemplen les actuacions realitzades per la brigada com són les de manteniment de maquinària i col·laboració amb altres entitats públiques.

- Neteja i reparació de les eines utilitzades en les diferents activitats, entre les quals es troben el vehicle.
- Manteniment del grup electrogen, que enguany s'ha hagut de canviar, la qual cosa ha generat un treball extra i les conseqüents incomoditats.
- Instal·lació i desmuntatge de l'exposició "Stop al foc", en el poliesportiu de Peníscola.
- Suport a la Diputació de Castelló en el condicionament de la "Ruta Templera".
- Suport a l'equip tècnic del parc natural.

4.5.- Anàlisi de resultats i conclusions generals

Els resultats de la gestió realitzada en relació amb la conservació dels recursos del parc, han sigut els següents:

- En general, es constata la bona marxa dels projectes ja consolidats i dels programes d'actuació que han anat implantant-se de manera sistemàtica i que han revertit en una millora en la conservació del patrimoni natural que alberga aquest espai natural protegit.
- Respecte a la flora, s'ha constatat l'adequada evolució i correcte manteniment de les tres microreserves de flora declarades al Parc Natural i s'ha reduït el nombre d'exemplars d'invasores exòtiques localitzades.
- Respecte als tractaments fitosanitaris, contra processionària del pi (*Thaumetopoea pityocampa*) i els perforadors del pi (*Tomicus destruens*), s'observa que ha sigut eficaç i una notable disminució de l'afecció de la processionària del pi.
- Respecte a la reserva marina, s'observa que l'efecte reserva per al conjunt de les espècies només és significatiu en l'àmbit d'Abundància i Diversitat, encara que es manté també per a Biomassa i Riquesa si es consideren conjuntament els resultats dels tres anys. Constatant-se per tant que l'efecte reserva en les actuals condicions no és tot l'evident que deguera el que fa necessari prendre mesures de protecció que disminuïsquen la pressió antròpica en la zona.
- Pel que fa a les actuacions de la Brigada del Parc, els treballs d'adequació de les àrees d'ús públic, infraestructures i instal·lacions, itineraris, arranjamant de camins, closos, punts d'aigua i sobretot les de tractament de la vegetació, que han suposat la major part dels jornals emprats en l'espai protegit, s'han realitzat de manera adequada, segons les necessitats del parc natural.

5.- PLANIFICACIÓ I GESTIÓ PER A la INTEGRACIÓ SOCIOECONÒMICA

5.1.- Programa de Comunicació i Divulgació.

Els elements naturals, culturals i històrics que alberga el Parc Natural de la Serra d'Irta tenen un incalculable valor i la manera d'aconseguir l'estima, respecte i ajuda per a la seua conservació és donar a conèixer i divulgar aquests valors.

Per a això resulta fonamental que es continue treballant en la conscienciació de totes les persones que visiten aquest espai natural, siguen visitants o usuaris, amb l'objectiu que se senten implicats en la preservació dels recursos que alberga el Parc Natural de la Serra d'Irta.

Els **OBJECTIUS GENERALS** són:

- Donar a conèixer als visitants els valors naturals, culturals i històrics més rellevants del Parc Natural de la Serra d'Irta.
- Informar sobre les diferents normes d'ús públic existents, amb especial atenció a les relatives a les zones més sensibles (zona litoral), que també són les més freqüentades.
- Transmetre informació del Parc, de manera directa al visitant espontani en el centre d'interpretació o bé a través de les activitats que s'organitzen.
- Divulgar les diferents accions de conservació, gestió i millora que es realitzen a través de la difusió en premsa local.
- Mantindre actualitzada la informació del parc en la Web i fomentar l'ús d'aquesta pàgina entre els visitants.

5.1.1.- Projecte “Descobreix el parc natural de la Serra d'Irta”. Activitats organitzades pel parc.

Al llarg d'enguany 2018 s'han oferit des del Parc Natural diferents activitats organitzades amb diferent caràcter per a albergar al màxim ventall de públic. Aquestes activitats requereixen una inscripció prèvia per part dels participants, i es classifiquen en: itineraris temàtics guiats i jornades de sensibilització., sent durant enguany, aquestes últimes les que més importància han tingut al parc.

5.1.1.1.- Itineraris temàtics guiats

El Parc Natural ha organitzat durant el present any cinc itineraris temàtics guiats. Al llarg d'una ruta senderista el grup de persones que participen poden gaudir d'una sèrie de parades explicatives - interpretatives que pretenen donar a conèixer i valorar els recursos naturals, culturals i històrics que es troben al llarg del recorregut.

ITINERARI INTERPRETATIU GUIAT	DATA
“La cultura de l'aigua” Itinerari Mes del Senyor- Pou del Moro. (Dia Mundial de l'Aigua)	30/03/18
“Irta una serra plena de cultura i història” Itinerari interpretatiu al Castell de Polpis	11-18/07/18
“Vine a descobrir la serra d'Irta” Itinerari interpretatiu Circular per Torre Badum	04/11/18
“Naturalesa i Diversió” Gimcana per itinerari Far d'Irta Programa Joventut Creu Roja Castelló	24/11/18
“Posa a prova els teus 5 sentits” Itinerari guiat Far d'Irta -Platja del Serradal (Dia Mundial de la Diversitat funcional) Creu Roja de Castelló.	11/12/18

Taula 5.- Itineraris interpretatius guiats oferits pel Parc Natural en 2018.

5.1.1.2.- Jornades de sensibilització

El Parc Natural ha organitzat durant el present any, 10 jornades de sensibilització que pretenen, a partir d'una temàtica concreta proposta i per mitjà d'una activitat organitzada pel parc o en col·laboració amb altres entitats implicades, conscienciar als participants sobre temes de caràcter mediambiental.

JORNADES DE SENSIBILITZACIÓ	DATA
"Celebrem en família el Dia de l'Arbre". Plantació barrera vegetal de planta autòctona per a protecció Microreserva Duna del Pebret	03/02/18
"Els hàbitats naturals de la Serra d'Irta" Xarrada per a donar a conèixer els hàbitats naturals i la seua consulta a través de la web del PN. Impartida pel Biòleg Carles Fabregat.	07/04/18
"Un passeig per a conèixer ocells" Passeig saludable per itinerari a C Polpis per a sentir, veure i reconèixer ocells. (Campanya "Millorem la nostra salut i gaudim dels nostres parcs naturals") En col·laboració amb APNAL-Ecologistes en acció.	14/04/18
"Valorem el nostre patrimoni cultural" Exposició fotogràfica referent a la fabricació del crin vegetal (Dia Europeu dels Parcs: El patrimoni cultural també en la naturalesa). En col·laboració amb Aj. de Sta Magdalena de Polpis i Aj d'Alcalà de Xivert	05-06/05/18
"GEOLODIA" Recorregut pel PN per a la posada en valor i divulgació dels recursos i patrimoni geològic existent en la serra d'Irta. Organitzat per la Univ Jaume I , Grup Guix Vila Real i amb la col·laboració del Parc	12/05/18
"Per una mar més neta, ..." Activitat de recollida i neteja de residus per un tram de la costa del PN per a sensibilitzar respecte a la problemàtica de la contaminació del mar. En col·laboració amb BIONORD, Aj de Peníscola, Centre Excursionista Serra d'Irta i Club de Busseig Papa Lluna	26/05/18
"Bones pràctiques amb l'esport en la naturalesa" Sensibilització dels participants en l'esdeveniment esportiu Unbroken Race 2018 (Dia Mundial del Medi Ambient: Els parcs naturals,sense plàstics)	09/06/18
"Vols conèixer el quadern de viatge dels ocells que ens visiten?" Xarrada problema migració ocells i anellament. En col·laboració amb APNAL-Ecologistes en acció (Dia Mundial de les aus migratòries)	12/09/18

Taula 6.-Jornades de sensibilització realitzades en Parc Natural de la Serra d'Irta en 2018.

5.1.1.3.- Tallers

Durant aquest any al parc natural s'han realitzat dos tallers que han conformat la part activa de les xarrades prèvies que s'han impartit amb la finalitat de sensibilitzar respecte a un tema per a la conservació de fauna present en la Serra d'Irta.

TALLERS	DATA
"Cap ocellet sense llar" Xarrada i taller construcció- col·locació de caixes niu. En col·laboració amb APNAL-Ecologistes en acció.	18/02/17
"Els cavallers foscos" Xarrada-taller importància de les ratapinyades i construcció de caixes niu. En col·laboració amb APNAL-Ecologistes en acció	23/06/18

Taula 7.-Tallers realitzats en Parc Natural de la Serra d'Irta en 2018.

Els **RESULTATS** obtinguts han sigut la participació d'un total de 501 persones en les activitats organitzades pel Parc Natural durant l'any 2018.

5.1.2.- Projecte "Aliats amb el xiulet"

És un projecte que persegueix donar a conèixer els diferents aliats que col·laboren amb els Parcs Naturals: centres educatius, associacions, empreses, voluntaris... i també crear noves aliances (efecte contagi) i a més és una eina de difusió, transmissió i visualització de valors ecològics de la xarxa de Parcs naturals de la Comunitat Valenciana.

Persegueix entre altres objectius donar a conèixer la importància de viure i créixer al voltant d'un Parc Natural, així com aproximar la xarxa de Parcs naturals a la ciutadania per a la seua conscienciació i implicació social en la conservació a través de l'educació ambiental. I aconseguir sembrar el germen necessari per a crear noves aliances de cara a la conservació i la gestió d'aquests espais naturals protegits.

Al parc natural de la Serra d'Irta amb el lema "Valorem el nostre patrimoni cultural" i fent coincidir aquests actes amb el Dia Europeu dels Parcs "El patrimoni cultural: també en la naturalesa" es va realitzar una exposició fotogràfica en col·laboració amb els ajuntaments de Sta Magdalena de Polpis i d'Alcalà de Xivert sobre el clin o clim vegetal, fibra que s'obtenia a partir del margalló, recurs natural present en la Serra d'Irta.

A l'efecte de també fer partícip a la població escolar, es va realitzar una Jornada de Dibuix a l'aire lliure en la qual van poder plasmar altres construccions que també formen part del nostre patrimoni cultural, els forns de calç. D'aquesta manera, l'exposició el segon cap de setmana que va estar exposada va tindre un al·licient afegit, en incorporar-se a les fotografies ja presents, els dibuixos que els escolars havien realitzat.

Els **RESULTATS OBTINGUTS** han sigut la participació d'un total de 96 persones en aquest projecte, siga com a visitants siga com a població participe en la gestió i cessió del material exposat.

5.1.3.- Llocs informatius itinerants

El Parc Natural, de manera puntual, situa llocs informatius en diferents llocs dins del P.N. o en les zones d'influència (normalment als quals acudeix molta gent) per a informar la població.

5.1.3.1.- Fires i exposicions.

El Parc Natural participa cada octubre en la **“Fira de la Tomata de Penjar”** d'Alcalà de Xivert, que en 2018 es va celebrar durant el cap de setmana del 13 i 14 d'octubre. Esta fira té molt bon acolliment per part de totes les parts implicades: organitzadors, participants i visitants.

Enguany a més es va realitzar la gestió amb aquest ajuntament per a muntar l'exposició **“Valorem el nostre patrimoni cultural...”**, referent a la fabricació del crin o clim vegetal durant la mateixa fira. D'aquesta manera es va poder comptar amb la visita i informació del voltant de 170 persones.

Per un altre costat i durant la setmana del 27 d'agost fins al 10 de setembre va estar l'exposició itinerant **“#Stop al foc”** a Peníscola amb l'objectiu d'acostar a la ciutadania la problemàtica dels incendis des d'una visió global.

Els **RESULTATS OBTINGUTS** han sigut l'atenció i informació d'un total de 265 visitants atesos en les fires i exposicions durant l'any 2018.

5.1.4.- Butlletí trimestral del parc natural “Al Marge”.

Des de gener de 2018 s'ha représ des del parc natural l'edició del nostre butlletí trimestral **“Al Marge”**, coincidint a més amb la proposta global a tots els parcs naturals perquè editen el seu propi. Aquesta publicació de caràcter divulgatiu ja es va iniciar en la Serra d'Irta l'any 2009.

Amb aquests butlletins es pretén transferir el coneixement sobre els Parcs Naturals a la població, és a dir, informar sobre la importància de la conservació dels espais naturals protegits. I d'altra banda, donar a conèixer al major nombre de ciutadans possible, el treball que es realitza en parcs naturals.

La consulta d'aquests butlletins es pot realitzar des de la web del parc natural en l'apartat publicacions ([Butlletí trimestral Al Marge](#)). També és interessant saber que qualsevol persona pot rebre-ho en el seu correu electrònic si se subscriu a la web del parc natural i que pot triar la llengua en la qual desitja consultar-ho, ja que es realitza tant en castellà com en valencià. ([Subscriu-te](#))

5.1.5.- Pàgina Web.

La pàgina Web dels Espais Naturals de la Comunitat Valenciana ([Parcs Naturals](#)) s'ha consolidat durant els últims anys com un excel·lent recurs destinat a la comunicació i divulgació de les activitats i notícies que es produeixen als parcs naturals, del patrimoni històric-cultural que alberguen, així com dels principals equipaments d'ús públic de què disposen. També a través d'aquesta pàgina és possible accedir a la normativa específica del Parc Natural, així com a la seua cartografia i a molts altres serveis d'interés.

Des de l'any 2007, el Parc Natural és l'encarregat d'actualitzar i revisar la web oficial del Parc Natural de la Serra d'Irta, així com de publicitar totes les activitats que s'ofereixen des d'aquest.

Els **OBJECTIUS** que es persegueixen són:

- Oferir la possibilitat d'informar-se i programar les visites al Parc Natural amb antelació.
- Publicitar les activitats que es realitzen al Parc Natural.
- Divulgar la normativa vigent al Parc Natural.
- Informar sobre la gestió que es realitza al Parc Natural.
- Oferir totes les publicacions que es realitzen al Parc Natural en format digital.

Durant el 2018, s'han produït un total de 12.999 sessions en la pàgina web i 68.117 visites a pàgines d'aquesta web, rebent un major nombre de visites al març i agost.

Ciudad	Sesiones	% Sesiones
1. Valencia	129.753	34,34 %
2. Barcelona	28.860	7,64 %
3. (not set)	28.472	7,53 %
4. Madrid	27.756	7,35 %
5. Alicante	14.969	3,96 %
6. Castellon de la Plana	11.676	3,09 %
7. Benidorm	4.704	1,24 %
8. Elche	4.210	1,11 %
9. Torrent	2.691	0,71 %
10. Paris	2.663	0,70 %

Taula 8.- Visites a la web per ciutat en el 2018

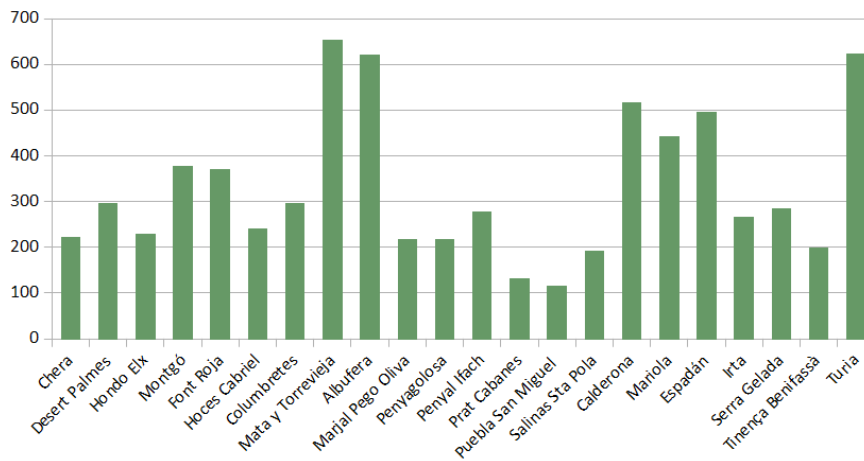

Es continua treballant perquè any rere any vaja en augment el nombre de subscriptors a la Web del Parc. D'aquesta manera, quan es publiciten activitats planificades, i també quan es duen a terme, s'informa els participants de la possibilitat de subscriure's per a la seua comoditat.

Amb la subscripció aconseguixen estar informats a través del correu electrònic de tot allò que s'ofereix des del parc natural i que els pot resultar d'interés.

LISTA DE SUSCRIPCIÓN POR PARQUES enero 2018

Suscritos web general Parques: 2382
Número total de suscriptores: 8388
Suscritos a PN Serra d'Irta: 265

Gràfic 1.- Subscrits web Parcs Naturals al gener de 2018.

D'altra banda, a través de la web també arriben al parc nombroses consultes i comentaris que són contestats a través d'aquesta.

Els RESULTATS OBTINGUTS apunten cap a un increment en el nombre d'usuaris subscriptors que va sent més significatiu cada any que passa. Els motius d'aquest augment es relacionen amb la millora de la qualitat i varietat de l'oferta d'activitats als Parcs Naturals dutes a terme per la Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient, Canvi Climàtic i Desenvolupament Rural i amb la millora en la promoció i divulgació dels nostres espais naturals protegits, sempre sota el prisma de la sensibilització mediambiental i la conservació.

La Direcció General de Medi natural, conscient d'aquesta potencialitat de desenvolupament soci econòmic de les poblacions incloses dins del territori protegit, ha promogut el desenvolupament d'activitats en cada Parc Natural, encaminades a divulgar aquests valors de conservació. Aquestes activitats han despertat l'interés per part de turistes, població local i visitants habituals dels Parcs Naturals.

5.1.6.- Xarxes socials.

Twitter GVA Parcs Naturals @GVAParcs

Durant enguany el compte de Twitter dels parcs naturals ha realitzat el paper de xarxa social encarregada de donar difusió a les campanyes i activitats que s'han realitzat des dels parcs. D'altra banda, des de cadascun dels nostres espais protegits hem enviat informació i fotos de les activitats i unes altres notícies d'ells quan hem considerat que resultaven d'interés.

En enguany s'han publicat en el compte del Twitter de tots els parcs un total de 63 tuits del Parc Natural de la Serra d'Irta que en la seua major part han donat difusió a les activitats ja realitzades al parc, actuacions de la Brigada de manteniment i conservació i com no alguns consells i recomanacions per a visitar aquest espai protegit.

D'aquests tuits s'han realitzat un total de 254 retuits amb un número de 3077 interaccions que s'han convertit en 110413 impressions.

5.1.7.- Aparicions en Mitjans de comunicació i Presentacions.

Al llarg d'enguany 2018, les aparicions en els mitjans de premsa escrita (Levante, Las Provincias, El Mediterráneo, ...) i ràdio de caràcter local i/o provincial (La Cope, Ser Maestrat, ...) s'han centrat en la difusió i publicitat de les diferents activitats que s'han promogut des del Parc Natural, així com en la difusió i coneixement de l'espai protegit a través de les entrevistes a la Directora conservadora d'aquest.

D'igual manera, a vegades, la mateixa premsa escrita o digital ha sigut la que pel seu propi interès ha enviat a un periodista el dia de l'activitat perquè realitze un article referent a aquesta. Com a exemple durant enguany, tenim l'enregistrament d'una notícia per part de **TV NORD**, que emet notícies de la comarca nord de Castelló, la qual va realitzar el reportatge referent a l'activitat "**Per una mar més neta...**", realitzada el 26 de maig en col·laboració amb BIO NORD i en la qual es va desenvolupar una jornada de neteja per la costa del Parc Natural amb l'objectiu de sensibilitzar respecte als residus i la contaminació del mar.

D'altra banda, comentar també l'enregistrament del programa "**Babant per casa**" de la **TV à punt** que es va realitzar durant el 28 de novembre en el qual es pretenia mostrar la importància de la costa del Parc Natural com a recurs natural de gran valor i la importància vital de la seua conservació.

Els **RESULTATS OBTINGUTS** l'any 2018 reflecteixen un continu avanç pel que fa a la relació amb els mitjans de comunicació. El fet de mantindre'ls informats de les activitats i altres labors que es van realitzant al Parc a través del correu electrònic ha propiciat el que ells mateixos hagen pres la iniciativa a contactar amb el Parc Natural per a tindre més informació sobre aquest tema i poder-lo oferir al públic.

5.2.- Programa d'Educació Ambiental.

Els espais naturals protegits alberguen un patrimoni natural, històric i cultural d'indubtable valor que necessita la implicació de tots per a la seua conservació i protecció. Per a això és necessari fomentar el coneixement d'aquest patrimoni i la seua conservació a través de l'ús social d'aquests espais naturals tant des del punt de vista de l'estudi dels seus valors com del seu gaudi.

Són objectius primordials, dins de la gestió, promoure el coneixement dels valors que alberguen els espais naturals protegits i generar actituds de respecte i conservació. Les eines que ens permeten aconseguir-ho són la divulgació i l'educació ambiental.

El Programa d'Educació Ambiental del Parc es dirigeix fonamentalment a la població escolar de la zona, resultant un complement al programa formatiu que s'imparteix en els centres educatius.

Els **OBJECTIUS** que es persegueixen són:

- Promoure les activitats a l'aire lliure de caràcter lúdic i imprimir en el seu desenvolupament un component educatiu.
- Generar actituds als participants que afavorisquen el respecte i conservació del patrimoni natural, cultural i històric que posseeix el parc.

5.2.1.- Projecte d'Educació Ambiental per a escolars d'educació primària.

El projecte d'Educació Ambiental per a escolars contempla, com en totes les anualitats, des de setembre de l'any en curs fins a juny de l'any següent. És per aquest motiu, pel qual es fa esment a dos cursos escolars dins d'un mateix any de gestió.

El recurs principal en aquest programa és la Serra d'Irta, tot el que aquest espai natural alberga i que crida l'atenció de les persones més joves, per a així sensibilitzar-los per a mantindre i millorar l'actual estat de conservació del parc i continuar gaudint d'ell.

El Parc Natural elabora els projectes d'educació ambiental i és l'encarregat de dissenyar i elaborar la metodologia, els continguts i els materials de les activitats incloses en el programa d'educació ambiental. També s'ocupa de revisar, avaluar i modificar l'oferta d'activitats que es realitza per a cada nou curs escolar.

L'oferta i difusió d'aquest programa d'activitats es realitza a principi de cada curs escolar per als municipis de l'àmbit del Parc i en la web de Parcs Naturals de la Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient, Canvi Climàtic i Desenvolupament Rural.

Els **OBJECTIUS** que es persegueixen són:

- Divulgar els valors naturals d'espai natural.
- Transmetre la importància dels espais naturals protegits per a preservar el mitjà.
- Sensibilitzar sobre la fragilitat dels ecosistemes.
- Fomentar els comportaments respectuosos i compromesos en la conservació del nostre patrimoni.
- Fomentar actituds participatives.

Les **ACTUACIONS REALITZADES** en 2018

Curs 2018-2019

L'oferta d'activitats per a l'inici d'aquest nou curs escolar 2018-2019 es va realitzar durant el mes de setembre passat. Les activitats d'educació ambiental es van publicitar a través de la web de Parcs Naturals de la Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient, Canvi Climàtic i Desenvolupament Rural i mitjançant *mailing* als col·legis que participen habitualment en el nostre programa d'activitats.

Les activitats oferides segueixen el mateix esquema que en el curs anterior i estan dirigides tant a alumnes d'educació infantil com de primària.

Els **RESULTATS** obtinguts en el Programa d'Educació Ambiental per a escolars de primària l'any 2018 van participar un total de 609 escolars en les activitats oferides pel parc natural.

5.2.2.- Projecte itineraris educatius “Mira al teu voltant” d'educació secundària

És un projecte impulsat des d'aquest Parc Natural dirigit a tots aquells instituts d'educació secundària que sol·liciten una visita guiada per la Serra d'Irta.

Amb aquest projecte, es pretén donar a conèixer i transmetre els valors per a fomentar el respecte i conservació dels valors naturals, culturals i històrics que alberga aquest espai natural protegit. D'altra banda també busca motivar i implicar l'alumnat participant en aquesta labor tan important que part de la premissa, “Conèixer és Respectar”, sent ells els protagonistes en les labors de la divulgació del patrimoni present en aquest Parc Natural.

Per a poder col·laborar en aquest projecte amb el Parc Natural els/les alumnes participants assumeixen el rol de “reporters gràfics” al llarg de l'itinerari que realitzen. És a dir, ells mateixos són els que amb les fotos que realitzen al llarg de les diferents parades explicatives, elaboren una **“Guia visual”** que il·lustrarà i donarà a conèixer a tots els usuaris que consulten la Web dels parcs naturals

GENERALITAT
VALENCIANA

parc natural
de la serra
d'irta

de la Comunitat Valenciana els diferents valors naturals, culturals i històrics dels quals podran gaudir si practiquen el senderisme per algun dels itineraris a peu que té senyalitzats el Parc Natural de la Serra d'Irta.

Els **RESULTATS** obtinguts en el Projecte "Mira al teu voltant" per a educació secundària l'any 2018 van participar un total de 80 estudiants en els itineraris oferits pel parc natural.

5.3.- Programa de Voluntariat .

5.3.1.- Accions de voluntariat al parc natural.

Enguany 2018 i el mes de novembre un grup de joves voluntaris del **Grup de Scouts de Castelló Els Millars** van voler realitzar una acció de voluntariat mediambiental dins del parc natural i per aquest motiu van participar en el projecte anomenat *Per una serra més neta...*, Aquest projecte està obert a associacions, ajuntaments, voluntaris, etc. que desitgen participar en alguna de les jornades de recollida de residus dins de l'espai natural protegit.

Aquestes jornades pretenen al mateix temps, sensibilitzar a visitants i turistes sobre la necessitat de reduir el nombre de residus. I respecte als residus generats, recomanar que els depositen en els llocs que es troben habilitats a l'eixida d'aquest espai protegit, per a així poder-los reciclar i no contaminar.

Els **RESULTATS** obtinguts en el Programa de voluntariat iniciat a la fi de l'any 2018 van ser la participació d'un total de 44 joves.

5.4.- Programa de Desenvolupament Socioeconòmic del Parc Natural.

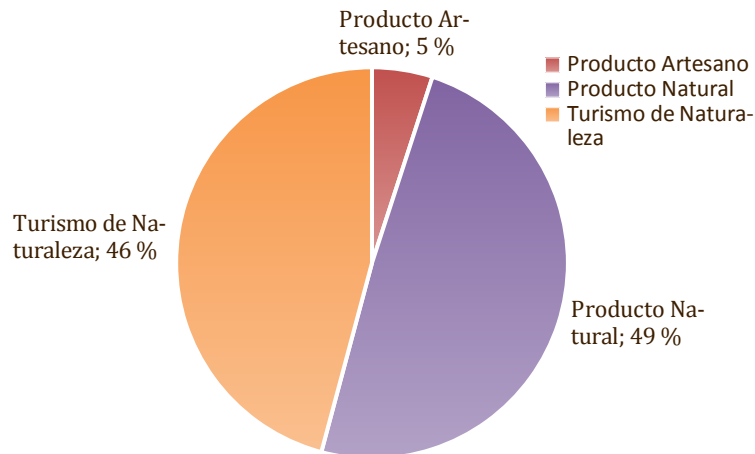
5.4.1.- Marca Parcs Naturals de la Comunitat Valenciana

** La informació que s'inclou en aquest punt procedeix de l'informe remés al parc natural per part de la Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient, Canvi Climàtic i Desenvolupament Rural., i executat per VAERSA

L'any 2018 es dona continuïtat a les certificacions obtingudes durant l'any 2017, passant de les 112 empreses que existien a la fi de l'any 2017 a les **120** empreses a 30 de setembre de 2018 estant en tràmit d'obtenció 11 empreses sol·licitants.

En total se certifiquen 11 noves empreses. I s'han donat de baixa per diversos motius 5 empreses.

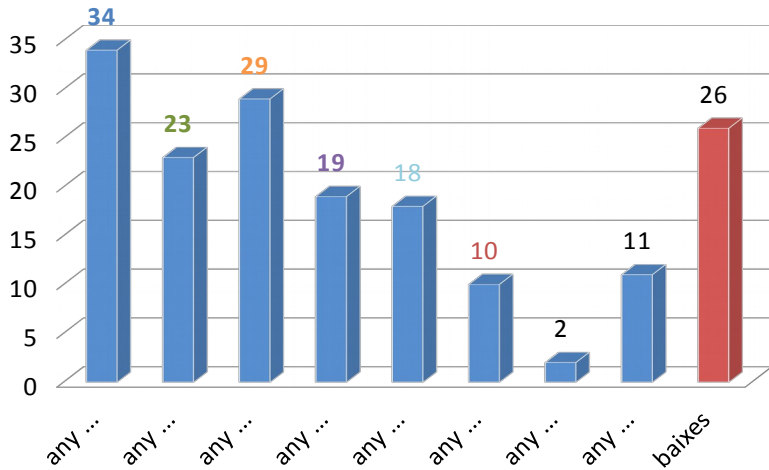
Les llicències per família s'agrupen en: **6** per a productes **artesans**, **59** per a producte **natural** i **55** per a turisme **de naturalesa**.

Gràfic 2.- % Agrupació per famílies

L'evolució de la marca des de la seua data de llançament es resumeix en la següent:

- Any 2011: se certifiquen 34 noves empreses.
- Any 2012: se certifiquen 23 noves empreses, fins a aconseguir un total de 57 empreses.
- Any 2013: se certifiquen 29 noves empreses, fins a aconseguir un total de 83 empreses, ja que es tramiten 3 baixes (2 voluntàries per cessament de negoci i una derivada de l'incompliment de la normativa aplicable).
- Any 2014: se certifiquen 19 noves empreses, fins a un total de 96, ja que 6 són baixa per diferents motius.
- Any 2015: se certifiquen 18 noves empreses, fins a un total de 112, havent-se tramitat dues baixes.
- Any 2016: se certifiquen 10 noves empreses, fins a un total de 117, havent-se tramitat tres baixes
- Any 2017 se certifiquen 2 noves empreses, fins a un total de 112, havent-se tramitat set baixes.

Gràfic 3.- Evolució anual d'altres i total baixes

Producte	Turisme de	Total
Artesa	Naturalesa	
1		
1		
2		
1		
2		
6	59	120

Taula 9.- Distribució d'empreses certificades per parc

Gràfic 4.- Distribució de les empreses amb productes certificats amb la marca per províncies

5.5.- Planificació i gestió de l'ús públic.

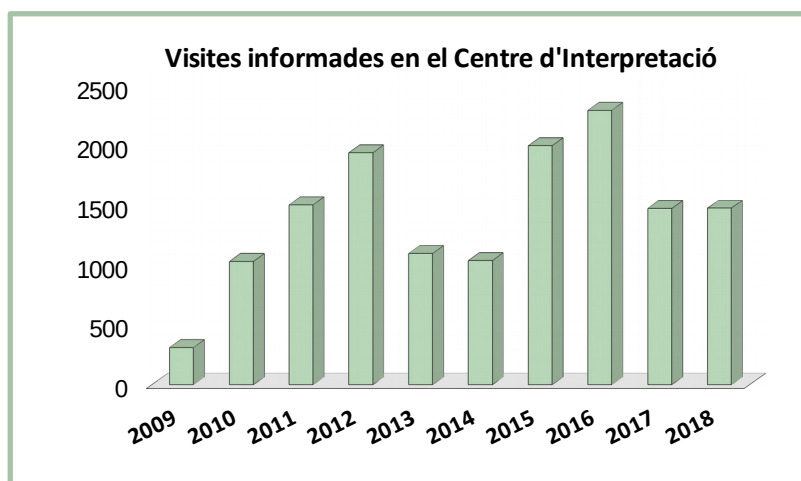
5.5.1.- Programa d'atenció al visitant i rutes.

5.5.1.1.- Servei d'atenció al visitant i relació de visites.

L'atenció als visitants sol centrar-se en consultes referents a:

- Itineraris a peu i BTT pel Parc Natural
- Equipaments d'ús públic disponibles al Parc Natural
- Vegetació, fauna i llocs d'interés
- Normativa referent a la Reserva Natural Marina d'Irta
- Informació sobre cales i platges de la costa del Parc Natural

L'horari d'atenció en el Centre d'Interpretació en 2018 ha sigut: de dilluns a divendres de 10.00 a 14.00 hores i els caps de setmana i festius de 9.30 a 14.30 hores.

Gràfic 5.- Evolució anual del nombre de visites informades del PN des de 2009 fins a 2018

Les diferents tipologies en les quals es classifiquen els visitants són les següents:

Visites informades: són aquells visitants espontanis que acudeixen al Centre d'Interpretació del Parc Natural en horari d'obertura per a sol·licitar informació i són atesos per l'equip tècnic del parc.

Visites concertades: són aquelles visites que prèviament sol·liciten i reserven el dia per a realitzar alguna de les activitats oferides pel parc natural i són ateses per la guia del parc.

Visites autoritzades: són aquelles visites que segons el PORN o el PRUG requereixen autorització prèvia del Parc o dels Serveis Territorials siga documentalment o verbalment per a la realització d'un itinerari autoguiat pel Parc Natural o activitats d'estudi. No són ateses físicament pel personal del Parc, només per telèfon o correu electrònic, però es té constància real d'aquestes.

Visites estimades: són aquelles visites considerades, no sent l'afluència real a un parc, sinó que és una aproximació feta per extrapolació de dades. Aquestes visites són totes aquelles que entren dins del PN però no se'ls dona informació i tampoc són concertades o autoritzades. No són ateses pel personal del Parc.

Durant el 2018, el Parc Natural de la Serra d'Irta va ser visitat per nombroses persones ascendint el total de la suma de les visites informades, concertades i autoritzades **5.608 visitants**.

Dins de la categoria de "**visites informades**" en el Centre d'Interpretació, el personal del parc va atendre un total de **1.422 visitants**. La majoria per a obtenir informació sobre l'accés i les rutes (tant a peu com amb bicicleta) pel Parc Natural i una minoria per a visitar l'exposició del Centre d'Interpretació.

Respecte a les "**visites autoritzades**", comptabilitzades mitjançant les sol·licituds rebudes, un 50% va correspondre a associacions que van realitzar rutes a peu, un 30% a entitats locals que van organitzar actes, jornades i marxes dins del Parc Natural i un 20% va correspondre a visites de caràcter pedagògic, en la seua majoria Instituts d'Educació Secundària i Universitats. Aquesta categoria va representar un total de **2.473 visitants**.

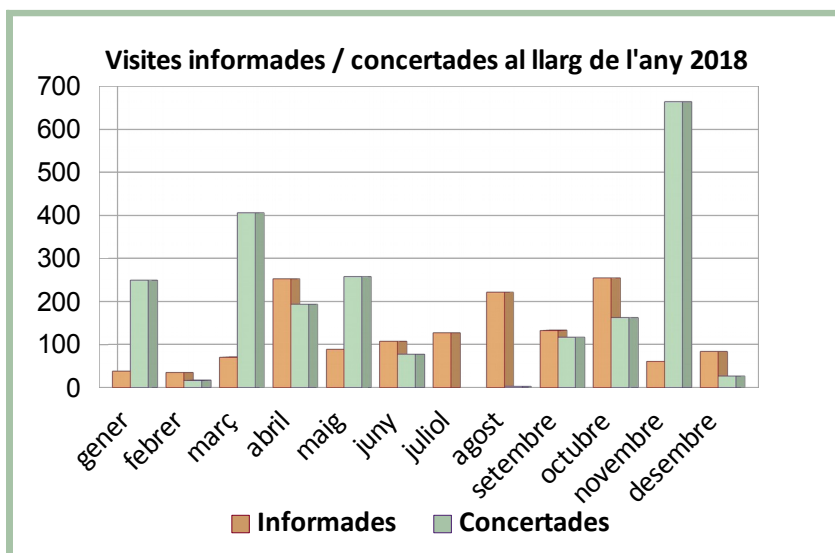
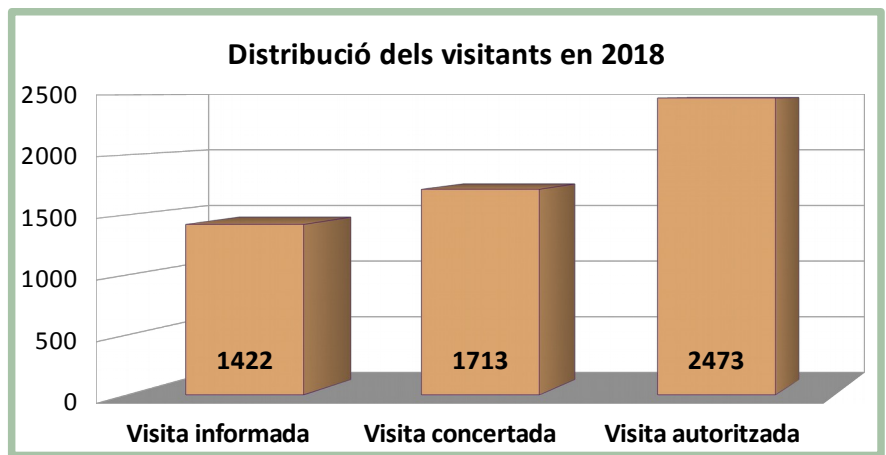
En la categoria de "**visites concertades**", un total de **1.713 visitants** van correspondre a participants atesos en les activitats planificades que s'han oferit per al cap de setmana, visites guiades al Centre d'Interpretació, activitats escolars, conferències, itineraris, jornades de sensibilització, etc. desenvolupades per la guia del Parc.

Tant les visites concertades com les autoritzades s'han posat en contacte prèviament amb el personal educador del Parc Natural per a reservar els dies de visita, amb la finalitat d'intentar regular i ordenar els grups per a evitar una saturació de persones en els itineraris que es poden realitzar al Parc.

Respecte a les "visites estimades" durant el 2018 ascendeixen a un total de 75.300 visitants.

Gràfic 6.-Visitants totals en 2018, categoritzats segons tipus de visita

Gràfic 7.-Comparativa de visitants atesos (informats vs. concertats) en 2018.

GENERALITAT
VALENCIANA

parc natural
de la serra
d'irta

5.5.1.2.- Punts d'Informació Col·laboradors (PICs) dels Parcs Naturals de la Comunitat Valenciana.

Durant l'any 2018 s'ha continuat mantenint contacte amb els PICs acreditats que hi ha en el parc. L'intercanvi d'informació entre les Oficines de Turisme i els parcs, la millora i actualització de la informació en els portals d'Internet, així com el gran treball que realitzen en la difusió de les activitats planificades que s'organitzen des de l'espai natural ha sigut la tònica general de treball amb elles.

5.6.- Anàlisi dels resultats i conclusions generals del programa

La planificació i gestió per a la integració soci econòmica inclou diferents programes que tal com s'ha pogut llegir al llarg d'aquest punt de la Memòria de Gestió són desenvolupats pels educadors/es ambientals del parc.

Les activitats que s'inclouen en el "Programa de comunicació i divulgació" juntament amb el "Programa d'Atenció al visitant" és el treball que té segurament una més directa repercussió en la imatge d'aquest espai natural protegit.

El Projecte "Descobreix el Parc natural de la Serra d'Irta" és el que aglutina les activitats que s'ofereixen a la població en general amb la intenció de donar a conèixer, sensibilitzar, etc. , respecte a valors naturals, culturals, problemàtiques ambientals, etc. i la participació del públic en general en els itineraris guiats, jornades i tallers segueix en augment cada any i amb un grau d'acceptació molt bo per part dels participants.

A partir d'enguany a més ha començat la publicació del Butlletí trimestral del parc que es converteix en un nou recurs de comunicació i informació ambiental per al públic en general.

Es valora molt positivament les labors realitzades amb caràcter divulgatiu i informatiu dirigides als visitants en el Centre d'Interpretació, perquè repercuteix en un millor ús dels equipaments i en un major coneixement de la normativa del Parc Natural.

Al mateix temps, també ens agradaria destacar la labor de les *tourist-info* com a PICs (Punts d'Informació Col·laboradors) en el re adreçament cap al Centre d'Interpretació de les persones que tenen interès per informar-se detalladament sobre la Serra d'Irta. Així com el seu treball per la difusió de les activitats i /o campanyes que es realitzen.

La pàgina web dels Parcs Naturals de la Comunitat Valenciana és un altre recurs del qual els visitants fan ús per a després, via telèfon o correu electrònic, posar-se en contacte amb el Centre d'Interpretació del parc per a consultar els seus dubtes i també per a realitzar a través de la Bústia de consultes les seues demandes d'informació. Per aquest motiu, es valoren positivament els treballs de dotació de continguts i actualitzacions que es realitzen des del parc, sempre que resulten necessaris o enriqueixen la web.

Respecte a les xarxes socials i els mitjans de comunicació són un recurs de comunicació i difusió que any rere any millora i que és necessari per a augmentar el camp de coneixement i acció d'aquest espai natural en l'àmbit local, comarcal i autonòmic.

Finalment, en referència al Programa d'Educació Ambiental comentar que és un dels programes de major trajectòria al Parc Natural i que rep per part de tots els centres educatius molt bon acolliment i un grau de satisfacció elevat. Tant és així, que un bon indicador de l'èxit de les activitats que ofereix el parc és l'existència d'una cartera de centres escolars que participa any rere any.

6.- DIRECCIÓ I GESTIÓ ADMINISTRATIVA

Durant l'any 2017, s'han continuat responnent a les consultes sobre itineraris, activitats organitzades pel parc o sobre activitats de particulars amb terrenys al parc natural. A més, un any més i com a conseqüència de la presa de possessió de la directora conservadora del Parc natural com a funcionària de l'administració, ha sigut possible una major proximitat quant a la concertació de reunions amb els agents implicats en l'espai protegit i quant a realització d'informes per a la tramitació de sol·licituds relacionades amb determinades activitats a desenvolupar al parc natural.

6.1.- Reunions

S'han continuat mantenint reunions amb els equips municipals dels ajuntaments de Peníscola, Alcalà de Xivert i Santa Magdalena de Polpís, per a tractar temes puntuals com a punts d'abocament que apareixen en el territori del parc natural, ubicació de contenidors per a la recollida selectiva de residus, possibles rutes de competicions esportives per l'interior del parc natural, organització d'activitats conjuntes, etc. També s'han mantingut reunions amb membres de la Junta Rectora i particulars amb interessos al Parc Natural.

GENERALITAT
VALENCIANA

parc natural
de la serra
d'irta

Com a reunions singulars podem citar les següents:

- Reunió de l'Equip Tècnic del Parc Natural. Aquest equip està integrat, per la Brigada del Parc Natural, per l'Equip tècnic del Parc Natural i pels Agents Mediambientals de la zona, per a realitzar intercanvi d'informació i planificar les actuacions a realitzar.
- Reunió amb l'empresa encarregada de la realització de la Cartografia d'Hàbitats del parc natural, per a establir la col·laboració necessària.
- Reunió amb el Grup ecologista APNAL per a coordinar activitats d'educació ambiental en temes d'ornitologia al parc natural.
- Reunió amb representants de la Creu Roja a Castelló per a coordinar activitats dirigides a persones amb discapacitat i a col·lectius marginals, així com de voluntariat al parc natural.
- Reunió amb l'empresa gestora de la planta de residus de Cervera del Maestrat per a col·laborar en la campanya de promoció de la nova gestió dels residus al parc natural.
- Reunió de la Comissió de la Junta Rectora, per a tractar el tema de la gestió dels residus al parc natural i la regulació del trànsit de vehicles en la pista que discorre paral·lela a la costa.
- Reunió amb el Director General de Medi natural i Avaluació Ambiental, representants dels ajuntaments d'Alcalà de Xivert, Peníscola i la Diputació Provincial de Castelló, per a tractar el tema de la regulació del trànsit en la pista que discorre pel parc natural paral·lela a la costa. (04/04/18)
- Reunió amb l'equip de govern de l'ajuntament de Peníscola per a establir les condicions de la cessió d'ús del centre d'interpretació i la connexió amb Iberdrola.
- Reunió de constitució de la Comissió de Seguiment de la Reserva Marina d'Interés Pesquer de la Serra d'Irta. (03/10/18)
- Reunió extraordinària a la Junta Rectora per a debatre sobre el document de revisió del Pla de Prevenció d'Incendis forestals de la Serra d'Irta i elevar una proposta de modificació amb les aportacions dels assistents. (17/07/18).
- Reunions amb la regidoria de medi ambient, els serveis de prevenció d'incendis i tècnics d'agricultura de la Conselleria, per a tractar la proposta de servei de gestió de biomassa residual agrícola en parcel·les del parc natural.

- Jornada informativa als agricultors interessats a gaudir del servei de trituració de les restes de poda dels seus cultius.
- Reunió de la Junta Rectora en sessió ordinària, per a presentar la memòria del 2017 i les propostes per a 2018.
- Participació en la Jornada de «INTEMARES» dins del projecte de governança d'espais marins protegits.

6.2.- Gestió Administrativa

Amb respecte la gestió administrativa duta a terme des del parc natural ha sigut molt variada: consultes sobre qüestions relatives a itineraris, activitats organitzades pel centre d'interpretació o sobre activitats a desenvolupar en el territori del parc natural. També s'han tramitat les comunicacions dels grups que volen fer senderisme al parc natural i s'han informat les sol·licituds d'inici de tràmit administratiu.

6.2.1.- Consultes

En la següent taula es recull el nombre de consultes realitzades durant 2018 per via telefònica o per correu electrònic, amb indicació de la temàtica.

TEMÀTICA DE LA CONSULTA	Núm. CONSULTES
Itineraris, rutes, etc.	45
Normativa	16
Reserva Marina	30
Informació general sobre el PN	10
Sol·licituds per a realitzar eixides o activitats	45
Centre d'Interpretació	10
Informació sobre parcel·les	5
Demanda de treball, formació o pràctiques	1
Informació per a centres educatius / educativa	5
Informació activitats planificades	16
Uns altres	47

**GENERALITAT
VALENCIANA**

parc **natural**
de la **serra**
d'**irta**

Total consultes ateses	231
-------------------------------	------------

Taula 10.- Tipologia consultes al PN en 2018

6.2.2.- Notificacions de visites de grups organitzats

Pel fet que les activitats de senderisme i excursionisme realitzades per grups dins del parc natural han de ser notificades, en la següent taula es recull el nombre de notificacions realitzades durant 2018, pels diferents grups que han realitzat l'activitat de senderisme al parc natural.

ENTITAT SOL·LICITANT	NOTIFICACIONS rebudes
Asociació Anant Anant Caminades	1
Ajuntament d'Alcalà de Xivert - Alcossebre	4
Ajuntament Peníscola	1
Ajuntament Santa Magdalena de Polpís	1
IES La Salle de Benicarló	2
IES Alfred Ayza	1
Centre Excursionista Serra d'Irta de Peníscola	3
Fundació Europea Medicina Tradicional Xinesa	2
Diputació de Castelló (LLeuresport)	6
Aj. Alcalà de Xivert /Amics curses populars	1
IMBACH Reisen AG Natur	1
Club Senderismo València	1
Universitat Jaume I de Castelló	1
Associació senderistes i muntanyers Región de Múrcia	1
Centre excursionista Els Esquirols	1
Creu Roja de Castelló	1
Club Triatló Peníscola	1
Totals notificacions rebudes	29

Taula 11.- Notificacions rebudes al Parc Natural durant 2018

6.2.3.- Informes

En relació amb les sol·licituds rebudes en 2018 s'han fet els següents informes:

Informes sol·licitud de proves esportives

- Informe a la prova esportiva denominada VI INFINITRI HALF TRIATLON PEÑISCOLA organitzada pel CLUB TRIATLON INFINITRI celebrada el 22 d'abril.
- Informe a prova esportiva UNBROKEN RACE 2018, organitzada per l'Ajuntament d'Alcalà de Xivert i celebrada el 9 de juny de 2018.
- Informe a la prova esportiva III TRAIL SERRA D'IRTA, organitzada pel Club Triatló Peñíscola i celebrada el 16 de desembre de 2018.
- Informe desfavorable a la sol·licitud de la Federació de motociclisme de la Comunitat Valenciana, de celebració de proves esportives de motociclisme al parc natural de la Serra d'Irta.
- Informe desfavorable a la sol·licitud del Club de Motociclisme MotoDes, per a la celebració de la prova esportiva RAL·LI TT HISPÀNIA 2019, en part del recorregut de l'etapa 3 que passa pel parc natural de la Serra d'Irta.

Informes a sol·licitud de marxes senderistes o ciclistes

- Informe a la marxa senderista *VII Pujà a Santa Llúcia*, celebrada el dia 9 de juliol de 2018 i promocionada per l'ajuntament d'Alcalà de Xivert.
- Informe a la *XXII Marxa nocturna '18*, que discorre pels camins de la Serra d'Irta en el terme municipal d'Alcalà de Xivert, celebrada el 26 de maig de 2018.
- Informe a la *Marxa senderista festes d'abril '18*, que discorre pels camins de la Serra d'Irta en el terme municipal d'Alcalà de Xivert, celebrada el 21 d'abril de 2018.

Informes a sol·licituds de permisos de rodatge

- Informe a la sol·licitud de permís de rodatge de la productora ENDORA, per al rodatge del programa de televisió “*Bambant per casa”, de la televisió autonòmica À Punt.
- Informe a la sol·licitud de permís de rodatge de la productora SUICA, per al rodatge del programa de televisió “Una habitació pròpia”, de la televisió autonòmica À Punt.

Informes a sol·licituds d'altres actuacions al parc natural

- Informe de conformitat per a la instal·lació de paranys encebats amb feromona sexual de la processonària del pi, per al control de les seues poblacions en les muntanyes de la Generalitat Valenciana situats al parc natural de la Serra d'Irta.
- Informe favorable per a la realització de tractaments fitosanitaris contra la processonària del pi, en les muntanyes de la Generalitat Valenciana situats al parc natural de la Serra d'Irta.

- Informe de compatibilitat mediambiental en relació amb el projecte “Centre d'Interpretació Etnològica de l'Ermita de Santa Llúcia d'Alcossebre”, promogut per l'ajuntament d'Alcalà de Xivert.
- Informe de no afecció a la Xarxa Natura 2000, expedit a sol·licitud de l'Ajuntament d'Alcalà de Xivert amb la finalitat de tramitar les ajudes FEDER de la Comunitat Valenciana, per a l'adequació de l'ermita de Saint Lucia com a centre d'interpretació etnològica.
- Informe a la Queixa del Síndic de Greuges núm. 1809950 sobre falta de resposta a la sol·licitud d'informació ambiental relativa a la reserva marina de la Serra d'Irta.
- Informe favorable a la neteja de la sendera La Selleta, actuació promoguda per l'ajuntament de Santa Magdalena de Polpís.
- Informe a la sol·licitud del Servei d'Avaluació ambiental estratègica sobre el Pla Especial de connexió de la xarxa de sanejament amb l'estació depuradora del municipi d'Alcalà de Xivert.
- Informe a la sol·licitud del Servei d'Avaluació d'Impacte Ambiental sobre el projecte de construcció de les obres de connexió de la xarxa de sanejament del nucli urbà d'Alcalà de Xivert amb la nova estació depuradora del municipi d'Alcalà de Xivert.
- Informe favorable a la restauració de la parcel·la 115 del polígon 11 del terme municipal d'Alcalà de Xivert.
- Informe a la sol·licitud de l'Institut d'Investigació del Medi Ambient i Ciència Marina (IMEDMAR-UCV) de la Universitat Catòlica de València, per a la realització d'un estudi de seguiment de les poblacions de *Pinna nobilis* en la Reserva Natural Marina d'Irta, durant l'any 2018.
- Informe al projecte d'Iberdrola Distribució Elèctrica SAU, “Línia subterrània trifàsica A 20 KV denominada L-11 de URLESA STR TORREBLANCA, en el municipi d'ALCALÀ DE XIVERT (Alcocebre)”.
- Informe al “Projecte d'enllumenat públic en camí l'Atall des de c/ Penya Ventosa fins a c/ accés a l'urbanització Marcolina”, amb lluminàries solar tipus LED.
- Informe a la sol·licitud de la Societat Catalana de Ciències per a la Conservació de la Biodiversitat (BIOSCICAT), per a la realització de treballs científics en ambients fontinals en l'àmbit del parc natural de la Serra d'Irta.
- Informe favorable a la sol·licitud de desbrossament de la parcel·la d'un particular, per a la seua transformació agrícola.
- Informe a la sol·licitud del Servei Provincial de Costes, sobre la instal·lació de serveis de temporada a la platja de les Fonts a Alcalà de Xivert.
- Informe a la sol·licitud de la Confederació Hidrogràfica del Xúquer, per a la realització dels treballs de neteja del llit del barranc de la Rabosera en el terme municipal de Peníscola.

- Informe a la sol·licitud de la Diputació de Castelló de compatibilitat ambiental de les actuacions de desbrossament, excavació, consolidació i valorada del castell d'Alcalà de Xivert.
- Informe desfavorable a la construcció d'un habitatge de nova planta en l'àrea d'amortiment d'impactes del parc natural.
- Informe a la sol·licitud de la Diputació de Castelló, per a l'arranjament d'alguns camins del parc natural, en el terme municipal de Peníscola.
- Informe a la sol·licitud del Club de Busseig Papa Lluna, per a la realització d'una activitat de neteja de fons en la Reserva Natural Marina d'Irta.

7.- FORMACIÓ

7.1.- Formació interna

Durant l'any 2018 des de la Direcció General del Medi Natural Servei de Gestió d'Espais naturals protegits se va realitzar una jornada de formació per al personal tècnic de parcs "BENEFICIS DELS ECOSISTEMES AL BENESTAR HUMÀ" amb l'objectiu de donar formació respecte a temes de Benestar i Salut humana en relació amb els ENPs.

8.- RESUM ECONÒMIC

8.1.- Inversions anualitat 2018.

Durant l'anualitat 2018, s'han realitzat les següents inversions:

TIPUS ACTUACIÓ	DETALL	PRESSUPOST
MANTENIMENT CONSERVACIÓ I ÚS PÚBLIC	Promoció, difusió i treballs tècnics del Parc	72.718,46 €
	Conservació i manteniment de l'espai natural	111.258.,20 €
	Brigades biodiversitat	8.909,50 €
TOTALS INVERSIONS		192.886,16 €

Taula 12.- Inversions realitzades al Parc Natural de la Serra d'Irta durant 2018

9.- PLA DE GESTIÓ. AVALUACIÓ 2018 I PROPOSTES PER A 2019

9.1.- PLA DE GESTIÓ DEL PARC NATURAL DE LA SERRA D'IRTA

La declaració del Parc Natural de la Serra d'Irta i de la Reserva Natural Marina d'Irta (per Decret 108/2002, de 16 de juliol, del Govern Valencià), ve donada pels seus excepcionals valors ecològics, paisatgístics i culturals, així com per les seues potencialitats per a l'ús públic sostenible.

El Pla Rector d'Ús i Gestió del Parc Natural de la Serra d'Irta (aprovat pel Decret 4/2007, de 12 de gener, del Consell), és l'instrument administratiu de gestió del parc natural, obligatori i executiu, que té per objecte la protecció dels recursos ambientals i culturals, la regulació de les activitats i l'ordenació de l'ús públic en l'àmbit del parc natural.

En el marc normatiu del Pla Rector d'Ús i Gestió del Parc Natural de la Serra d'Irta, s'elabora el Pla de Gestió del Parc Natural, en el qual s'han definit uns objectius a llarg termini (com és l'escenari desitjat al qual volem conduir a l'espai), es formulen uns objectius operatius, vinculats a unes mesures necessàries per a aconseguir-los i una definició d'indicadors que possibiliten l'avaluació dels resultats obtinguts, després de la seua execució.

El Pla de Gestió del Parc Natural serà avaluat anualment i en funció dels resultats obtinguts es procedirà a la redefinició de les actuacions i fins i tot dels objectius, per a poder garantir la seua eficàcia.

Com a objectius generals tindriem:

- Protegir i conservar el patrimoni natural en l'àmbit terrestre i marítim, i promoure mesures directes per a la conservació, regeneració, millora i valorada dels elements d'interés natural i cultural.
- Col·laborar en l'execució, revisió i seguiment del Pla de Prevenció d'Incendis Forestals de la Serra d'Irta.
- Promoure la gestió i l'ús sostenible dels recursos naturals, culturals i d'ús públic, facilitant el desenvolupament d'activitats econòmiques alternatives.
- Corregir i minimitzar al màxim possible els impactes que l'ús públic ocasiona o podria ocasionar sobre la biodiversitat i els recursos naturals i culturals del parc, fomentant un turisme sostenible.
- Fomentar programes d'educació ambiental i d'actuació en matèria d'ús públic per a contribuir a la formació d'una consciència ambiental del visitant, que fomenti actituds favorables a la conservació de l'espai.
- Promoure la participació pública en la gestió del parc natural, coordinant les iniciatives de la Generalitat amb les de les entitats locals, sectors empresarials i població de la zona, a través de les seues associacions.

**GENERALITAT
VALENCIANA**

parc **natural**
de la **serra**
d'**irta**

- Preservar el sistema de corredors biològics entre la Serra d'Irta i les àrees naturals del seu entorn, posant l'accent principalment a fomentar la connexió, tant biològica com de comunicació cycle-per als vianants, amb el parc natural del Prat de Cabanes-Torreblanca.

El Pla de Gestió del Parc Natural s'estructura en els següents apartats:

CONSERVACIÓ DE L'ESPAI PROTEGIT

Prevenició d'incendis
Conservació de flora
Conservació de fauna
Conservació d'hàbitats
Conservació del patrimoni cultural

ÚS PÚBLIC

Manteniment d'infraestructures i equipaments
Atenció al visitant
Regulació d'activitats
Correcció d'impactes i seguretat de l'usuari

INTEGRACIÓ SOCIOECONÒMICA

Comunicació i divulgació
Interpretació del patrimoni
Educació Ambiental
Voluntariat

ORGANITZACIÓ GENERAL I GESTIÓ ADMINISTRATIVA

Consultes
Notificacions
Informes
Junta Rectora
Comissions Tècniques

CONSERVACIÓ DE L'ESPAI PROTEGIT

PROGRAMES PER A LA MILLORA I CONSERVACIÓ DE FLORA, FAUNA I HÀBITATS DEL PARC NATURAL

Objectius

- Continuar amb el seguiment de les espècies singulars de flora i fauna del parc natural.
- Implementar actuacions de millora dels hàbitats prioritaris al parc natural.
- Detectar i situar les espècies invasores de flora i fauna al parc natural i combatre la seua presència.

Actuacions

- ✓ Seguiment de la flora de les microreserves i de les poblacions del “gerani d'Irta” (*Erodium sanguicristi*)
- ✓ Seguiment de les poblacions de *Quercus faginea*.
- ✓ Ajuda als propietaris de terrenys forestals per a la redacció dels Plans de Gestió Forestal
- ✓ Seguiment de les poblacions de tortuga mediterrània (*Testudo hermanni*)
- ✓ Elaboració d'un mapa amb les ubicacions de les espècies invasores de flora i establiment d'un cronograma d'actuacions per a erradicar-les.

PROGRAMES PER A LA RECUPERACIÓ DEL PATRIMONI CULTURAL DEL PARC NATURAL.

Objectius

- Fomentar la conservació del patrimoni cultural del Parc Natural
- Promoure l'elaboració d'un catàleg de béns d'interés cultural al parc natural
- Fomentar la tècnica de la pedra en sec en les construccions del Parc Natural

Actuacions

- ✓ Elaboració del catàleg de béns d'interés cultural al parc natural de la Serra d'Irta.
- ✓ Col·laboració en la creació d'un grup de voluntaris per a la recuperació del patrimoni cultural.
- ✓ Elaborar un mapa amb les ubicacions en les quals existeixen marges de pedra seca derruïts
- ✓ Seguiment de les obres de restauració de la Torre Ebrí.

ÚS PÚBLIC

PROGRAMA DE CONSERVACIÓ I MANTENIMENT DEL PARC NATURAL I LES SEUES INFRAESTRUCTURES

Objectius

- Condicionar els itineraris didàctics del parc natural
- Millorar l'estat actual de les infraestructures d'ús públic
- Mantindre en bon estat les sendes i camins del parc natural
- Mantindre els punts d'aigua
- Disposar d'un centre d'interpretació en millors condicions que l'actual

Actuacions

- ✓ Control periòdic de la vegetació pel manteniment dels itineraris del parc natural.
- ✓ Eliminació de la vegetació i manteniment de les franges annexes a les pistes com a tallafocs
- ✓ Manteniment d'infraestructures d'ús públic
- ✓ Manteniment de camins i sendes
- ✓ Manteniment dels punts d'aigua
- ✓ Tramitació necessària per a disposar de llum en el centre actual o canviar a un altre.
- ✓ Construcció d'un centre d'interpretació a l'interior del parc natural

PROGRAMA DE RENOVACIÓ I MANTENIMENT DE LA SENYALITZACIÓ DEL PARC NATURAL

Objectius

- Facilitar als visitants el passeig pels itineraris del parc natural.
- Establir clarament els itineraris en els quals es pot utilitzar la bicicleta
- Assabentar al visitant de l'entrada al parc natural, i que comporta unes normes d'ús diferents.
- Senyalitzar llocs puntuals en determinades zones (residus, prohibició de pesca, béns d'interés cultural, etc.)
- Millorar la imatge del parc natural

Actuacions

- ✓ Reubicació, compra i instal·lació dels següents tipus de senyals:
  - 1.- Senyals d'entrada al Parc amb cotxe
  - 2.- Senyals d'entrada al Parc a peu
  - 3.- Senyals dels 8 itineraris a peu del Parc natural

**GENERALITAT
VALENCIANA**

parc **natural**
de la **serra**
d'**irta**

- 4.- Senyals dels 3 itineraris amb bicicleta del Parc natural
- 5.- Senyals interpretatius en llocs singulars

PROGRAMA PER AL FOMENT DEL TURISME SOSTENIBLE AL PARC NATURAL

Objectius

- Fomentar un turisme respectuós amb el mitjà
- Conservar els valors ambientals del paratge i per tant un turisme sostenible
- Protegir i conservar la vegetació litoral que es troba en situació de risc
- Afavorir la seguretat dels usuaris del parc, en cas d'emergència
- Potenciar l'economia de la zona, mitjançant la creació de nous llocs de treball

Actuacions

- ✓ Elaboració d'un estudi de la capacitat d'acolliment i de l'impacte dels visitants a la zona costanera
- ✓ Elaboració d'un estudi de mobilitat sostenible per a l'accés a les platges del parc natural
- ✓ Control de l'accés de vehicles al parc natural en època estival.
- ✓ Dotació d'un transport públic per suplir el vehicle privat
- ✓ Instal·lació de llocs per al lloguer de bicicletes

PROGRAMA PER A LA GESTIÓ DE RESIDUS AL PARC NATURAL

Objectius

- Mantindre el parc natural net de residus de qualsevol tipus
- Conscienciar als usuaris del parc natural de la necessitat de no deixar els residus dins del parc natural
- Mantindre en bon estat els contenidors per a la recollida selectiva de residus, instal·lats fora del parc natural

Actuacions

- ✓ Realització de campanyes de comunicació i educació ambiental al respecte, de manera coordinada amb els ajuntaments, així com d'inspecció i si escau sanció.
- ✓ Manteniment dels contenidors de recollida selectiva de residus, dels punts nets i buidatge periòdic en funció de necessitats.
- ✓ Seguiment de les campanyes de conscienciació i de la resposta dels usuaris.
- ✓ Manteniment del servei de les Brigades de Senda Verda, per a la neteja de les àrees recreatives, en cas d'usuaris no col·laboradors.

PROGRAMA PER AL FOMENT D'ACTIVITATS FORESTALS I AGROPECUÀRIES AI PARC NATURAL

Objectius

- Compatibilitzar l'aprofitament dels recursos ramaders amb la conservació dels valors ambientals i la lluita contra els incendis.
- Fomentar el cultiu de les parcel·les agrícoles del parc natural, mitjançant agricultura ecològica, per a afavorir la biodiversitat i disminuir el risc d'incendi.
- Fomentar la implantació de ruscos per a aprofitament i de tipus forestal.
- Potenciar entre els propietaris de terrenys forestals la seua correcta gestió, mitjançant els Plans d'Ordenació Forestal.

Actuacions

- ✓ Elaboració per tècnics experts en la matèria, del Pla Tècnic d'aprofitament ramader del parc natural de la Serra d'Irta.
- ✓ Reunions periòdiques amb propietaris per a informar sobre les ajudes en matèria agropecuària, forestal i de prevenció d'incendis.
- ✓ Instal·lació de ruscos forestals.
- ✓ Elaboració d'un cens actualitzat de parcel·les del parc natural amb les seues característiques i propietaris.

PROGRAMA PER A LA DINAMITZACIÓ DE LA RESERVA MARINA D'IRTA

Objectius

- Implicar els ajuntaments d'Alcalà de Xivert i Peníscola i a les confraries de pescadors en la protecció i valorada de la reserva marina.
- Afavorir la creació de sinergies entre les confraries de pescadors, les empreses nàutiques i de restauració per a un turisme sostenible.

Actuacions

- ✓ Posada en marxa de la caseta de carabiners.
- ✓ Realització d'activitats relacionades amb la reserva marina i amb la fauna i vegetació costaneres.

PROGRAMA PER A LA REDACCIÓ DEL PLA DE SEGURETAT DEL PARC NATURAL

Objectius

- Protegir la seguretat de les persones que treballen i/o visiten el Parc Natural

- Disposar d'un Pla de Seguretat que garantisca la seguretat de les persones davant qualsevol eventualitat que pugua sorgir, així com de protocols de prevenció, alerta i intervenció.

Actuacions

- ✓ La contractació de la redacció del Pla de Seguretat del parc natural de la Serra d'Irta.
- ✓ La difusió del contingut del Pla de Seguretat elaborat.

INTEGRACIÓ SOCIOECONÒMICA

PROGRAMES DE COMUNICACIÓ, DIVULGACIÓ I EDUCACIÓ AMBIENTAL

Objectius

- Mantindre els programes de comunicació i divulgació dels valors naturals i culturals del PN.
- Continuar amb els programes d'educació Ambiental en els centres educatius dels municipis de l'àmbit del PN
- Establir una línia de col·laboració i coordinació amb els ajuntaments dels municipis per a la programació de les diferents activitats que s'ofereixen des del parc natural.
- Oferir activitats que impliquen més la població local.
- Fomentar la recuperació de la memòria històrica dels habitants de la zona.

Actuacions

- ✓ Realització de les activitats per al públic en general, amb una periodicitat de dues per mes.
- ✓ Manteniment de la programació de les activitats d'educació ambiental en els centres escolars per als alumnes d'educació primària.
- ✓ Col·laboració amb altres entitats per a la realització d'activitats conjuntes de conscienciació ambiental.
- ✓ Atenció als visitants que acudeixen al Centre d'Informació del parc.
- ✓ Manteniment de la pàgina Web dels parcs naturals de la Comunitat Valenciana.
- ✓ Redacció, edició i publicació del Butlletí informatiu trimestral del parc natural "Al Marge".
- ✓ Disseny d'un calendari anual amb activitats fixes, destinades fonamentalment a la població local, amb el suficient incentiu perquè es vagen consolidant cada any.
- ✓ Realització de reunions i activitats amb la població major de la zona a fi de registrar els usos i costums que van tindre lloc a la Serra d'Irta.

9.2.- Avaluació de les Propostes de gestió establides per a l'any 2018

9.2.1.- PROJECTE PER AL DISSENY I CONSTRUCCIÓ D'UN NOU CENTRE D'INTERPRETACIÓ DEL PARC NATURAL

S'ha elaborat el plec de condicions tècniques per a la contractació del projecte de construcció del centre d'interpretació i també l'esborrany de conveni entre la conselleria i l'Ajuntament d'Alcalà de Xivert.

9.2.2.- 1a FASE DEL PROJECTE PER AL FOMENT DEL TURISME SOSTENIBLE AL PARC NATURAL

Per a iniciar aquesta primera fase del projecte s'han sol·licitat recursos a la Universitat Jaume I de Castelló, consistents en dos becaris de l'especialitat de turisme, que realitzen pràctiques remunerades al parc natural. Les persones que teníem assignades no han pogut fer el treball per falta d'un transport públic adient.

9.2.3.- PROJECTE PER A LA GESTIÓ DE RESIDUS AL PARC NATURAL

Aquest projecte s'ha dut a terme amb la col·laboració dels ajuntaments dels tres municipis amb territori al parc natural. En 2018 s'han adequat els punts de recollida selectiva de residus en les entrades/eixides del parc natural i s'han realitzat activitats de recollida en les quals ha participat l'empresa BIONORD (gestora de la planta de tractament de residus de Cervera del Mestre), que també ha facilitat samarretes a tots els participants amb el lema de la campanya.

En 2019 es posa en marxa la Campanya "*Per una Serra més neta*", que s'ha difós a través dels mitjans de comunicació locals i mitjançant activitats amb escolars i grups d'usuaris de l'espai protegit, la nova gestió dels residus al parc natural.

9.2.4.- PROJECTE PER A LA RENOVACIÓ I ACTUALITZACIÓ DELS SENYALS INFORMATIUS DEL PARC NATURAL.

Durant 2018 s'ha realitzat la gestió dels encàrrecs dels senyals corresponents a la renovació de les informatives de les cales i platges del parc, el senyal d'entrada i identificació del Centre d'Interpretació i també les corresponents a la senyalització i informació d'usuaris i visitants sobre dels punts de reciclatge i informatives sobre gestió dels seus residus que s'inclouen en el Projecte "*Per una serra més neta...*"

També s'han renovat les corresponents als tres panells interpretatius que es troben en l'itinerari accessible del Pebret, i s'han col·locat de nou les d'advertiment en les zones de platja de "Platja no vigilada".

9.2.5.- PROJECTE PER A LA REALITZACIÓ D'UN INVENTARI D'ELEMENTS D'INTERÉS HISTÒRIC, ARQUITECTÒNIC I CULTURAL DEL PARC NATURAL

Com en el cas del projecte per al foment del turisme sostenible s'han sol·licitat recursos a la Universitat Jaume I de Castelló, consistents en dos becaris de l'especialitat d'història i patrimoni, perquè realitzen pràctiques remunerades al parc natural. Les persones que teníem assignades no han pogut fer el treball per falta d'un transport públic adient.

9.2.6.- PROGRAMES PER A LA MILLORA I CONSERVACIÓ DELS HÀBITATS DEL PARC NATURAL

S'han realitzat plantacions de margalló, coscolla i llentiscle en la zona del Pebret, a fi de protegir la duna de l'accés dels visitants amb espècies autòctones, que actuen de barrera en altres zones del parc natural.

9.2.7.- PROGRAMES DE COMUNICACIÓ, DIVULGACIÓ I EDUCACIÓ AMBIENTAL

S'han realitzat les activitats programades ja especificades en l'apartat corresponent d'aquesta memòria

9.2.8.- PROGRAMES DE CONSERVACIÓ I MANTENIMENT DEL PARC NATURAL I LES SEUES INFRAESTRUCTURES

S'han realitzat les activitats de conservació i manteniment especificades en l'apartat corresponent de la present memòria

9.3.- Propostes de gestió per a l'any 2019

CONSERVACIÓ DE L'ESPAI PROTEGIT

- SEGUIMENT DE L'HÀBITAT DEL ROURE MEDITERRANI
- SEGUIMENT DE LES POBLACIONS DE TORTUGA MEDITERRÀNIA INTRODUÏDES AL PARC NATURAL
- INSTAL·LACIÓ DE CAIXES NIU AL PARC NATURAL
- INSTAL·LACIÓ DE RUSCOS FORESTALS AL PARC NATURAL
- REUNIONS AMB PROPIETARIS PER A AFAVORIR EL CULTIU EN DETERMINADES PARCEL·LES DEL PARC NATURAL I ELS PLANS D'ORDENACIÓ FORESTAL
- AMPLIACIÓ DEL PROJECTE D'ELIMINACIÓ DE RESTES DE PODA AGRÍCOLA SENSE FOC

ÚS PÚBLIC

- REALITZACIÓ DE LES GESTIONS NECESSÀRIES PER A DISPOSAR D'UN CENTRE D'INTERPRETACIÓ AMB SUBMINISTRAMENT ELÈCTRIC DE XARXA I QUE NO DEPENGA D'UN GRUP ELECTROGEN.

**GENERALITAT
VALENCIANA**

parc **natural**
de la **serra**
d'**irta**

- SIGNATURA DEL CONVENI DE COOPERACIÓ ENTRE LA GENERALITAT I L'AJUNTAMENT D'ALCALÀ DE XIVERT PER A LA CONSTRUCCIÓ DEL NOU CENTRE D'INTERPRETACIÓ.
- DINAMITZACIÓ DE L'EDIFICI DE LA CASERNA DELS CARABINERS DEL PEBRET PER A LA PROGRAMACIÓ D'ACTIVITATS DE SENSIBILITZACIÓ AMBIENTAL.
- SEGUIMENT DELS RESULTATS DE LA NOVA GESTIÓ DE RESIDUS AL PARC NATURAL
- ESTUDI DE L'AFLUÈNCIA DE VEHICLES PER LA PISTA DE COSTA
- RENOVACIÓ PROGRESSIVA DE LA SENYALÍSTICA DEL PARC NATURAL I PRCV
- EXECUCIÓ DELS PROGRAMES HABITUALS DE CONSERVACIÓ I MANTENIMENT DEL PARC NATURAL I LES SEUES INFRAESTRUCTURES

INTEGRACIÓ SOCIOECONÒMICA

- ELABORACIÓ D'UN CALENDARI D'ACTIVITATS FIXES I ANUALS DIRIGIDES PREFERENTMENT A LA POBLACIÓ LOCAL
- DISSENY D'UN PROGRAMA D'ACTIVITATS AMB LA POBLACIÓ MAJOR DE LA ZONA PER A REGISTRAR ELS USOS I COSTUMS QUE VAN TINDRE LLOC A LA SERRA D'IRTA
- EXECUCIÓ DELS PROGRAMES HABITUALS DE COMUNICACIÓ, DIVULGACIÓ I EDUCACIÓ AMBIENTAL.

10.- ANNEXES

10.1.- Informe actuacions Brigades Xarxa Natura 2000.

INFORME SOBRE LES ACTUACIONS REALITZADES PER LES BRIGADES DE CONSERVACIÓ DE BIODIVERSITAT AI PARC NATURAL SERRA D'IRTA (GENER- DESEMBRE 2018)

1.- INTRODUCCIÓ

Antecedents

La figura de protecció d'espècies silvestres denominada *microreserva vegetal* va ser creada mitjançant Decret 218/1994, de 17 d'octubre del Govern Valencià. Les Microreserves de Flora formen la *Xarxa de Microreserves de la Comunitat Valenciana*, i es tracta de zones de xicoteta grandària (fins a 20 Ha) i elevat interès botànic, destinada al seguiment i conservació a llarg termini de les espècies vegetals o tipus de vegetació endèmica, estranya o amenaçada de la Comunitat Valenciana. Les microreserves constitueixen una xarxa de parcel·les, aportades per la Generalitat Valenciana, o voluntàriament pels seus propietaris, amb un objectiu principal: contindre una o més poblacions de flora endèmica, estranya o amenaçada. Dos programes diferents han cofinançat la creació, gestió i manteniment de la xarxa de microreserves a la Comunitat Valenciana (projectes LIFE94 NAT/E/000766 i LIFE99 NAT/E/006417) que actualment compta amb més de 230 microreserves oficialment declarades. La província de Castelló alberga 75 microreserves declarades.

2.- TIPOLOGIA DE LES ACTIVITATS

Els treballs principals que realitza habitualment la brigada de manteniment de microreserves a la província de Castelló es poden resumir en:

- Senyalització de microreserves, reposició i substitució de piquetes.
- Censos d'espècies d'interès en les microreserves.
- Obertura de sengles ecoeducatives i col·locació de cartells.
- Col·locació i manteniment de closos blans en microreserves.
- Desbrossaments i podes selectius.
- Manteniment de sendes d'accés a les microreserves.
- Eliminació de fems en microreserves i entorn.

- Eliminació d'espècies al·lòctones invasores (flora i fauna).
- Recol·lecció de llavors d'espècies estranyes, endèmiques i amenaçades (REA) especificades en els Plans de Gestió.
- Reforços poblacionals amb planta REA en microreserves.
- Regs de manteniment estivals.
- Traslocació d'exemplars de flora REA.
- Manteniment de la rocalla de planta REA en La Bartola
- Manteniment del viver en S Joan de Penyagolosa. Producció de planta per a introduir en microreserves.
- Col·laboració amb altres brigades en diferents treballs.
- Col·laboració amb diferents treballs de recerca, realitzats per equips diversos, que es duen a terme en les microreserves.

Els treballs relacionats amb la producció de planta es realitzen en el Centre d'Investigació i Experimentació Forestal (CIEF), a Quart de Poblet. La producció de planta aquàtica es duu a terme en la Piscifactoria del Palmar.

El viver de Sant Joan de Penyagolosa (Vistabella) s'utilitza tant per a apilar planta que s'introduirà en camp com per a endurir els exemplars produïts en les instal·lacions del CIEF.

3.- PERSONAL

Els treballs de conservació de flora i fauna es realitzen, des d'agost 2008, per dos equips de quatre persones:

Dues brigades formades per quatre persones (un capatàs i tres peons especialitzats) i una assistència tècnica de conservació de flora adscrita als Serveis Territorials d'Agricultura, Medi Ambient, Canvi Climàtic i Desenvolupament Rural contractada per l'ens instrumental Vaersa.

4.- LLISTAT DE MICRORESERVES DECLARADES EN P.N. Serra d'Irta

MICRORESERVA	SUPF. (Ha)	Terme municipal
Cala Argilaga	1,27	Peníscola. P.N. Irta
Torre Badum	0,34	Peníscola. P.N. Irta
Duna del Pebret	0,29	Peníscola. P.N. Irta

5.- ACTUACIONS REALITZADES DES DE 01/GENER/18 FINS A 31/DESEMBRE/18

Les activitats realitzades al Parc Natural Serra d'Irta poden resumir-se en:

5.1.- Eliminació de fems

En 2018 hi ha hagut alguns episodis de temporals que van depositar gran quantitat de residus en la línia de costa de la província. En aquest cas, les brigades de RN2000 van retirar l'excés de fem depositat en les microreserves de flora situades al Parc Natural.

ZONA	VOLUM DE FEM
mrf Cala Argilaga	1 m ³
mrf Duna del Pebret	0,5 m ³
mrf Torre Badum	0,5 i 0,3 de restes vegetals m ³

5.2.- Col·locació i manteniment de closos blans en microreserves

En compliment dels Plans de Gestió publicats en les Ordres de Declaració, en algunes microreserves es considera necessària la col·locació d'un clos bla permeable al trànsit de vianants però no de vehicles, per a la conservació de la flora i vegetació.

Com succeeix amb la retirada de fems, les microreserves situades en llocs amb molta aflluència de gent, pateixen la mala educació dels usuaris i, periòdicament, han de ser revisades per a restaurar els desperfectes causats en els closos blans.

MICRORESERVA	ENTENIMENTADA (m)	ESTAQUES (núm.)
mrf Duna del Pebret	-	30 estaques
mrf Torre Badum	37,5 m soga	23 estaques

Els closos blans requereixen una revisió i manteniment periòdics.

5.3.- Senyalització

Durant 2018 es van revisar les piquetes perimetrals de les microreserves i es va canviar una en la *mrf Cala *Argilaga que va aparèixer trencada i un cartell en la mrf Duna del *Pebret.

5.4.- Erradicació d'espècies al·lòctones invasores

Seguint les directrius del Decret 213/2009, de 20 de novembre, del Consell, pel qual s'aproven mesures per al control d'espècies exòtiques invasores en la Comunitat Valenciana, durant 2018 es van escometre labors d'erradicació de les següents espècies exòtiques invasores dins del Parc i en els seus voltants:

Espècie	Lloc	Quantitat erradicada
<i>Pennisetum setaceum</i>	Voltants Urb. Nerea	0,3 m ³

Al llarg de 2018 s'han realitzat visites rutinàries en la zona de la mrf Cala Argilaga on es va fer un treball d'eliminació de Donax i posterior encobriment amb una malla desherbant, per a avaluar l'eficàcia de l'actuació. No s'han observat rebrots.

5.5.- Flora amenaçada

En 2015 es va realitzar una plantació experimental de 29 exemplars de l'espècie en perill d'extinció *Asplenium marinum* en la microreserva de flora Torre Badúm. Durant 2016 es van realitzar dues visites de revisió acompanyades de reg de manteniment. Si bé en la primera revisió es van comptabilitzar 4 exemplars vius, en la segona no es va observar cap. En 2017 es va realitzar una nova revisió i no es va localitzar cap exemplar o propàgul viu. Tampoc es va observar res en la revisió realitzada en 2018.

5.6.- Plantacions

En compliment amb el Pla de Recuperació de *Limonium perplexum* (Ordre 1/2015, de 8 de gener, de la Conselleria d'Infraestructures, Territori i Medi Ambient, per la qual s'aproven els plans de recuperació de les espècies de flora en perill d'extinció *Cistus heterophyllus*, *Limonium perplexum* i *Silene hifacensis*; DOCV núm 7451, 27.01.2015), durant l'any 2018 s'han realitzat les següents plantacions i posterior reg de manteniment:

ESPÈCIE	LLOC	QUANTITAT
<i>Limonium perplexum</i>	Peníscola, penya-segats PN Serra Irta	87
<i>Limonium perplexum</i>	Peníscola, penya-segats PN Serra Irta	238

5.7.- Resumeixen Inversions

A continuació, es relaciona la inversió realitzada al Parc Natural Serra d'Irta. En la taula s'especifica la zona on s'han estat fent treballs, el terme municipal on se situa i el cost aproximat d'aquests treballs durant els mesos de gener a desembre de l'any 2018.

Lloc	Terme Municipal	Inversions realitzades (€)
Cala Argilaga	Peníscola	1.384
Duna del Pebret	Peníscola	2.335,5
TorreBadúm	Peníscola	2.335,5
Plantació <i>L perplexum</i>	Peníscola	1.989,5
Serra Irta (erradicació flora al·lòctona)	Peníscola	865
Total inversions		8.909,5 €

El càlcul està realitzat multiplicant els dies que la brigada ha estat treballant en la zona pel cost de la brigada per dia, sense incloure el material (cartells, senyals, planta, paranys per a capturar fauna, etc).

*En l'apartat Serra Irta s'inclouen els treballs d'erradicació de planta exòtica invasora realitzats fora del perímetre del Parc.

Castelló, 25 de febrer de 2019

Assistència Tècnica de Conservació de Flora

Signat: Patricia Pérez Rovira

10.2.-Informe actuacions Unitat Control de Plagues

Direcció Territorial de Castelló

INFORME RESUM DE LA SITUACIÓ FITOSANITÀRIA I DELS TREBALLS DE CONTROL DE PLAGUES REALITZATS EN L'ÀMBIT D'APLICACIÓ DEL PARC NATURAL DE SERRA D'IRTA DURANT 2018 PER PART DE LA SECCIÓ FORESTAL DE LA C.A.M.A.C.C.D.R. A LA PROVÍNCIA DE CASTELLÓ

Introducció

La presa de decisions de gestió en matèria de Sanitat Forestal es fonamenta en la informació recollida durant la campanya de Prospecció Fitosanitària de les muntanyes de la Comunitat Valenciana que tots els anys, i des de 1996, es realitza a la primavera. En ella, els i les Agents Mediambientals realitzen una avaluació de cadascuna de les divisions mínimes d'avaluació o masses considerades. El processament i l'anàlisi d'aquesta informació contribueix de forma decisiva a la presa les decisions de gestió dels insectes forestals potencialment nocius, perseguint que les seues poblacions es mantinguen per davall d'un llindar de danys determinat.

L'assignació dels recursos destinats a l'àmbit d'aplicació del Parc Natural de Serra d'Irta la realitza el Servei d'Ordenació i Gestió Forestal en col·laboració amb el personal tècnic dels Serveis Territorials de Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient, Canvi Climàtic i Desenvolupament Rural a Castelló. En aquest procés es rep el suport de l'Assistència Tècnica de Sanitat Forestal de VAERSA, que ha comptat amb un tècnic i tres brigades per a la província.

S'exposa en el present informe un resum de la informació recollida en la Prospecció Fitosanitària de 2018 en les 28 masses objecte de seguiment, que cobreix una superfície total de 6896,87 ha. D'elles, 1064,33 ha corresponen a les 6 masses de gestió pública incloses en la prospecció, reflectides en la Taula 1.

MASSA	TT.MM.	*Sup. (ha)
"Ametler" (CS1012M1)	Alcalà de Xivert	135,56
"Ametler" (CS1012M2)	Alcalà de Xivert	289,64
"Ametler" (CS1012M3)	Alcalà de Xivert	209,61
"Ametler" (CS1012M4)	Alcalà de Xivert	126,27
"Castillo de Pulpis" (CS3031M1)	Santa Magdalena de Polpís	162,81
"Castillo de Xivert" (CS3034M1)	Alcalà de Xivert	140,44
TOTAL		1064,33

Taula 1. Masses de gestió pública objecte de Prospecció durant 2018 del P.N. de Serra d'Irta.

Durant aqueixa campanya, els treballs en matèria de sanitat forestal dins del Parc Natural, es reflecteixen en el punt corresponent.

Resum de la situació fitosanitària en l'àmbit d'aplicació del P.N. de Serra d'Irta

La Prosecció Fitosanitària anual s'estructura en dos grups fonamentals de diagnòstics: "plagues" i "malalties i fisiopaties". En el primer grup s'enquadren les categories de Perforadors de pi, Processionària del pi (*Thaumetopoea pityocampa*) i Altres insectes. S'exposen a continuació els resultats per a les quatre categories.

Processionària del Pi

Durant la campanya de 2018, es prospectaren 6095,32 ha de masses amb pi (amb major o menor cobertura). Tota la superfície avaluada presentava nivells baixos d'afecció (graus 0 i 1). El resum general de la situació de la plaga es presenta a continuació (Taula 2):

G.I.	DESCRIPCIÓ DEL MAL	SUPERFÍCIE	
		ha	%
0	Cap o alguns nius molt disseminats	5030,99	82,54
1	Alguns nius en les vores de la massa i peus aïllats	1064,33	17,46
2	Bastants nius en la vora i alguns en el centre de la massa	0	0
3	Defollacions parcials en les vores de la massa i peus aïllats, amb presència de bastants nius en el centre de la massa	0	0
4	Defollacions molt fortes en les vores i peus aïllats i parcials en el centre de la massa	0	0
5	Defollacions molt fortes en tota la massa	0	0
TOTAL		6095,32	100

Taula 2: Resum de l'avaluació del grau d'infestació per *processionària (G.I.) dins de l'àrea afectada del P.N. de Serra d'Irta durant la Campanya de Prosecció 2018.

Perforadors del pi

Els i les Agents Mediambientals van detectar *Tomicus destruens* en sis masses de l'àmbit d'aplicació del P.N. de Serra d'Irta durant la Campanya de Prosecció de 2018.

MASSA	DIAGNÒSTIC	ESPÈCIE AFECTADA	OBSERVACIONS
"metler" (CS104M1)	<i>Tomicus destruens</i>	<i>Pinus halepensis</i>	203 peus morts
"Ametler" (CS104M2)	<i>Tomicus destruens</i>	<i>Pinus halepensis</i>	809 peus morts
"Ametler" (CS104M3)	<i>Tomicus destruens</i>	<i>Pinus halepensis</i>	28 peus morts
"Ametler" (CS104M4)	<i>Tomicus destruens</i>	<i>Pinus halepensis</i>	100 peus morts
"Castillo de Chivert" (CS085M1)	<i>Tomicus destruens</i>	<i>Pinus halepensis</i>	122 peus morts
"Castillo de Pulpis" (CS084M1)	<i>Tomicus destruens</i>	<i>Pinus halepensis</i>	817 peus morts

Taula 3: Cites per al grup de diagnòstic Perforadors de pi realitzades dins del P.N. de Serra d'Irta durant la Campanya de Prosecció 2018.

En resum, dins del Parc Natural, han sigut afectats un total de 2079 peus. Aquestes dades han sigut obtingudes tant de la prosecció fitosanitària realitzada pels agents mediambientals com pels peus abatuts per les Unitats de Gestió Forestal.

(* Font: <http://www.preencionincendios.gva.es/meteorologia/datosmeteorologicos> -Observatori: Ametler-

Altres insectes

En les fitxes dels Agents Mediambientals dins del Parc Natural de Serra d'Irta, durant la Campanya de Prosecció Fitosanitària de 2018 només va haver-hi 1 cita per l'hemípter xuclador *Leptoglossus occidentalis*, reflectida en la Taula 4:

MASSA	DIAGNÒSTIC	ESPÈCIE AFECTADA	OBSERVACIONS
"Castillo de Chivert" (CS085M1)	<i>Leptoglossus occidentalis</i>	<i>Pinus halepensis</i>	Presència en Serra d'Irta.

Taula 4: Cites per al grup de diagnòstic Altres insectes realitzades dins de l'àrea afectada P.N. de Serra d'Irta durant la Campanya de Prosecció 2018.

Malalties i fisiopaties

Els i les Agents Mediambientals dins del Parc Natural de Serra d'Irta, durant la Campanya de Prosecció Fitosanitària de 2018 han citat un únic diagnòstic per a tres espècies en dues masses diferents.

MASSA	DIAGNÒSTIC	ESPÈCIE AFECTADA
"La Mola- Pla de Lagar" (CS5139M2)	Sequera	<i>Pinus halepensis</i>
"La Mola- Pla de Lagar" (CS5139M3)	Sequera	<i>Pinus halepensis</i>
"Ribamar" (CS5140M1)	Sequera	<i>Pinus halepensis</i>
"Serra d'Irta" (CS5133M1)	Sequera	<i>Chamaerops humilis</i> , <i>Juniperus oxycedrus</i> , <i>Pistacia sp.</i> , <i>Quercus coccifera</i>
"Serra d'Irta" (CS5133M2)	Sequera	<i>Chamaerops humilis</i> , <i>Juniperus oxycedrus</i> , <i>Pistacia sp.</i> , <i>Quercus coccifera</i>
"Serra d'Irta" (CS5133M3)	Sequera	<i>Chamaerops humilis</i> , <i>Juniperus oxycedrus</i> , <i>Pistacia sp.</i> , <i>Quercus coccifera</i>
"Serra d'Irta" (CS5133M4)	Sequera	<i>Chamaerops humilis</i> , <i>Juniperus oxycedrus</i> , <i>Pistacia sp.</i> , <i>Quercus coccifera</i>
"Serra d'Irta" (CS5137M1)	Sequera	<i>Chamaerops humilis</i> , <i>Quercus coccifera</i> , <i>Quercus ilex</i>
"Serra d'Irta" (CS5137M2)	Malaltia sense determinar	<i>Cupressus sp.</i>
"Serra d'Irta" (CS5074M1)	Sequera, <i>Thyriopsis halepensis</i>	<i>Chamaerops humilis</i> , <i>Juniperus oxycedrus</i> , <i>Pinus halepensis</i> , <i>Pistacia sp.</i> , <i>Quercus coccifera</i> , <i>Rhamnus alaternus</i>
"Serra d'Irta" (CS5074M2)	Sequera	<i>Arbutus unedo</i>
"Serra d'Irta" (CS5074M3)	Sequera	<i>Arbutus unedo</i> , <i>Chamaerops humilis</i> , <i>Juniperus oxycedrus</i> , <i>Pistacia sp.</i> , <i>Quercus coccifera</i>
"Serra d'Irta" (CS5074M4)	Sequera	<i>Juniperus oxycedrus</i> , <i>Quercus coccifera</i>
"Serra d'Irta" (CS5132M1)	Sequera	<i>Quercus coccifera</i>
"Serra d'Irta" (CS5132M2)	Sequera	<i>Quercus coccifera</i>
"Serra d'Irta" (CS5136M1)	Sequera	<i>Chamaerops humilis</i> , <i>Juniperus oxycedrus</i> , <i>Pistacia sp.</i> , <i>Quercus coccifera</i> , <i>Rhamnus alaternus</i>
"Serra d'Irta" (CS5136M2)	Sequera	<i>Chamaerops humilis</i> , <i>Juniperus oxycedrus</i> , <i>Quercus coccifera</i>
"Serra d'Irta" (CS5138M1)	Sequera	<i>Chamaerops humilis</i> , <i>Pistacia sp.</i> , <i>Quercus coccifera</i>
"Ametler" (CS104M1)	Sequera	<i>Pinus halepensis</i>
"Ametler" (CS104M2)	Sequera	<i>Pinus halepensis</i>
"Ametler" (CS104M3)	Sequera	<i>Pinus halepensis</i>
"Ametler" (CS104M4)	Sequera	<i>Chamaerops humilis</i> , <i>Pinus halepensis</i> , <i>Quercus coccifera</i>
"Castillo de Xivert" (CS085M1)	Sequera	<i>Pinus halepensis</i>
"Castillo de Pulpis" (CS084M1)	Sequera	<i>Pinus halepensis</i>

Taula 5: Cites per al grup de diagnòstic Malalties i fisiopaties realitzades dins de l'àrea afectada P.N. de Serra d'Irta durant la Campanya de Prosecció 2018.

(*) Font: <http://www.prevenzionincendios.gva.es/meteorologia/datosmeteorologicos> -Observatori: Ametler-

CSV:3W77ED6L-4FNQSKYN-0QC8K47C URL de validació: https://www.tramita.gva.es/ov-front/index.faces?_afecta=3W77ED6L-4FNQSKYN-0QC8K47C

Treballs realitzats en el Parc Natural de Serra d'Irta

Durant 2018, es van fer els següents treballs de control de plagues forestals dins de l'àmbit d'aplicació del Parc Natural de Serra d'Irta.

En relació a la problemàtica de perforadors de pi dins del Parc Natural de Serra d'Irta, es van executar els treballs d'eliminació de peus reflectits en la Taula 6.

MASSA	ACABE MUNICIPAL	EXECUTOR	PEUS
"Ametler" (CS104M1)	Alcalá de Xivert	UGF 01 – UGF 02 - PDR	203
"Ametler" (CS104M2)	Alcalá de Xivert	UGF 01 – UGF 02	765
"Ametler" (CS104M3)	Alcalá de Xivert	UGF 01 – UGF 02	22
"Ametler" (CS104M4)	Alcalá de Xivert	UGF 01 – UGF 02	67
"Castillo de Xivert" (CS085M1)	Alcalá de Xivert	UGF 01	2025
"Castillo de Pulpis" (CS084M1)	Santa Magdalena de Polpis	UGF 02	1365
TOTAL			4447

Taula 6: Peus gestionats dins de l'àrea afectada del P.N. de Serra d'Irta durant la Campanya 2018.

També es van redistribuir les trampes amb atraients a fi de capturar de forma massiva part de la població de perforadors de pi (Taula 7). Concretament, i donat el moment en què es van col·locar (octubre), es va optar per un atraient de tipus caïromonal a base de terpens. L'espècie principal que es trobava en aqueix moment en ple període de vol ha sigut *Tomiscus destruens*.

MASSA	ACABE MUNICIPAL	PARANYS	*P N
"Ametler" (CS104M1)	Alcalá de Xivert	4	X
"Ametler" (CS104M2)	Alcalá de Xivert	3	X
"Ametler" (CS104M3)	Alcalá de Xivert	4	X
"Ametler" (CS104M4)	Alcalá de Xivert	4	X
"Castillo de Xivert" (CS085M1)	Alcalá de Xivert	5	X
"Castillo de Pulpis" (CS084M1)	Santa Magdalena de Polpis	6	X
TOTAL		26	

Taula 7: Paranys col·locats per al control de les poblacions de perforadors de pi dins de l'àrea afectada del P.N. de Serra d'Irta durant la Campanya 2018.

Un altre dels treballs realitzats a l'entorn del P.N. Serra d'Irta ha sigut el tractament amb motxilla polvoritzadora i canó nebulitzador per a la **procecionària del pi**. Aquest mètode de control prioritza zones que siguen accessibles i que constituïsquen un potencial de risc per a la salut pública.

MASSA	ACABE MUNICIPAL	TIPUS DE TRACTAMENT	OBSERVACIONS
"Castillo de Xivert" (CS034M1)	Alcalá de Xivert	Motxilla / Canó	Sendes i zones d'ús públic
"Ametler" (CS104M1)	Alcalá de Xivert	Canó	Pistes principals
"Ametler" (CS104M2)	Alcalá de Xivert	Canó	Pistes principals
"Ametler" (CS104M3)	Alcalá de Xivert	Canó	Pistes principals
"Ametler" (CS104M4)	Alcalá de Xivert	Canó	Pistes principals
"Castillo de Pulpis" (CS084M1)	Santa Magdalena de Polpis	Motxilla	Sendes i zones d'ús públic

Taula 8: Masses tractades amb canó motxilla polvoritzadora per al control de les poblacions de "procecionària de pi" dins del P.N. de Serra d'Irta durant la Campanya 2018.

També s'han col·locat trampes per a la procecionària del pi. Aquest mètode consisteix en la captura de papallones mascle en trampes carregades amb la feromona sexual sintètica de la femella (Pityolure). Es persegueix reduir el nombre de còpules en una població.

(*) Font: <http://www.prevenzionincendios.gva.es/meteorologia/datosmeteorologicos> - Observatori: Ametler-

MASSA	Unitats col·locades	Data col·locació	Data retirada
"Ametler" (CS104M1)	23	25/07/2018	09/11/2018
"Ametler" (CS104M2)	57	25/07/2018	09/11/2018
"Ametler" (CS104M3)	31	26/07/2018	09/11/2018
"Ametler" (CS104M4)	17	26/07/2018	09/11/2018
"Ribamar" (CS5140M1)	64	31/07/2018	13/11/2018
"Castillo de Xivert" (CS085M1)	22	26/07/2018	09/11/2018
"Castillo de Pulpis" (CS084M1)	20	25/07/2018	13/11/2018
TOTAL	234		

Taula 9: Paranyes col·locats per al control de les poblacions de "procecionaria de pi dins de l'àrea afectada pel P.N de Serra d'Irta durant la Campanya 2018.

Conclusions

Els resultats de la Campanya de Prospecció 2018 mostren que la situació fitosanitària de l'àmbit d'aplicació del Parc Natural de Serra d'Irta continua en condicions similars respecte a la campanya anterior en relació a la categoria de diagnòstic Procecionària del pi, havent-se avaluat 20 masses amb grau 0, per la qual cosa l'avaluació durant la campanya actual és considerada com molt bona referent a aquest insecte defollador.

Després del fort episodi de sequera que suporta la zona, cal esmentar i és d'especial interès el seguiment dels focus de perforadors localitzats a Serra d'Irta, concretament en totes les masses de la muntanya "d'Ametler" (CS104), "Castillo de Xivert" (CS085M1) i en "Castillo de Pulpis" (CS084M1). Gran percentatge dels peus gestionats durant l'actual campanya van morir a principis d'aquesta i durant la primavera i l'estiu. Una vegada avaluats i revisats els principals focus, i malgrat les pluges registrades durant els últims quatre mesos de l'any (379,1 l.) podem concloure que la situació és favorable però continua crítica i en permanent revisió. És per això que continuaran donats d'alta com a focus actius d'escoltats i seran objecte de seguiment i revisions programades durant els pròxims mesos.

Relacionat amb el punt anterior, per a la categoria de Malalties i fisiopaties el diagnòstic que més s'ha citat és la "Sequera" sobre diverses espècies, principalment Pinus halepensis i Chamaerops humilis. Després de les pluges en l'últim període de l'any és previsible que la situació vaja a millor.

Per a la categoria de "Altres insectes" no hi ha res remarcable que destacar durant la prospecció. No obstant això sí que es tindrà especial atenció davant l'avis rebut sobre una nova espècie exòtica invasora localitzada al Parc Natural, l'arna del boix (palomet del boix) (Cydalima perspectalis).

En la presa de decisions per a l'assignació de recursos en matèria de sanitat forestal ha participat el personal tècnic dels Serveis Territorials de Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient, Canvi Climàtic i Desenvolupament Rural a Castelló. Per a això, ha comptat amb la informació recopilada per les Mediambientals durant la campanya de Prospecció Fitosanitària que es realitza a la primavera i amb el suport de l'Assistència Tècnica de Sanitat Forestal de VAERSA.

La tècnica de plagues

El tècnic de l'assistència tècnica

Firmat per Sandra Castro Garcia el 21/02/2019 16:01:16

Handwritten signature and initials AT-12

Jacobo Peñalver Herrero

(*) Font: http://www.prevencionincendios.gva.es/meteorologia/datosmeteorologicos -Observatori: Ametler-